

Βρυξέλλες, 21 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14210/19

Διοργανικός φάκελος:
2018/0089(COD)

CONSOM 310
MI 795
ENT 254
JUSTCIV 215
DENLEG 103
CODEC 1636

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα)
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και με την κατάργηση της οδηγίας 2009/22/ΕΚ - Γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 11 Απριλίου 2018, η Επιτροπή διαβίβασε την ανωτέρω πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η πρόταση αυτή αποτελεί μέρος της δέσμης μέτρων «Νέα συμφωνία για τους καταναλωτές», η οποία αποτελείται από δύο οδηγίες¹ και μια οριζόντια ανακοίνωση², με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές επωφελούνται πλήρως από τα δικαιώματά τους βάσει του δικαίου της Ένωσης και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για καλύτερους όρους θεμιτού ανταγωνισμού για τους συμμορφούμενους εμπόρους.

¹ Πρβλ. έγγραφο 7876/18 για την άλλη πρόταση σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών.

² Πρβλ. έγγρ. 7875/18.

2. Το εν λόγω σχέδιο οδηγίας προτείνει τον εκσυγχρονισμό και την αντικατάσταση της οδηγίας περί των αγωγών παραλείψεως³ με την παροχή μέτρων επανόρθωσης, καθώς και ασφαλιστικών μέτρων παραλείψεως σε περίπτωση παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης που επηρεάζουν μια ομάδα καταναλωτών. Στόχος είναι να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των συλλογικών αγωγών μέσω της βελτίωσης των κανόνων επιβολής, ιδίως σε περιπτώσεις όπου μεμονωμένοι καταναλωτές ενδέχεται να αποθαρρύνονται από την προσφυγή σε δικαστήριο λόγω των υψηλών δικαστικών εξόδων και/ή της χαμηλής αξίας των απαιτήσεων. Η πρόταση καλύπτει επίσης περιπτώσεις στις οποίες οι παραβάσεις επηρεάζουν καταναλωτές περισσότερων του ενός κρατών μελών, με σκοπό την ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών σε μια οικονομία που χαρακτηρίζεται ολοένα και περισσότερο από την παγκοσμιοποίηση και την ψηφιοποίηση.

Η οδηγία περί των αγωγών παραλείψεως προβλέπει μόνο αντιπροσωπευτικές αγωγές για την παύση ή την απαγόρευση παραβιάσεων της νομοθεσίας της ΕΕ για τους καταναλωτές, αλλά όχι για τη λήψη συλλογικής έννομης προστασίας που θα επιτρέπει σε μεμονωμένους καταναλωτές να λαμβάνουν π.χ. οικονομική αποζημίωση. Ως εκ τούτου, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς ορισμένα κράτη μέλη έχουν προβλέψει διαδικασίες για συλλογική έννομη προστασία, ενώ άλλα όχι. Με την παρούσα πρόταση καθίσταται διαθέσιμη για τους καταναλωτές σε όλα τα κράτη μέλη μια διαδικασία αντιπροσωπευτικής αγωγής που θα καλύπτει τα μέτρα επανόρθωσης τόσο σε εγχώριες όσο και σε διασυνοριακές αγωγές.

3. Ειδικότερα, η πρόταση επιτρέπει στους νομιμοποιούμενους φορείς να υπερασπίζονται τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών με τους εξής τρόπους:
- τον ορισμό, από τα κράτη μέλη, ιδίως, οργάνωσης καταναλωτών ή δημόσιων φορέων ως νομιμοποιούμενων φορέων·
 - την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών κατά παραβατών εμπόρων, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων που έχουν την κατοικία τους σε άλλο κράτος μέλος·
 - τη θέσπιση μέτρων επανόρθωσης, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της χρηματικής αποζημίωσης.

³ Οδηγία 2009/22/ΕΚ περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών (ΕΕ L 110, της 1.5.2009, σ. 30).

Η πρόταση αποσκοπεί επίσης στη ρύθμιση των βασικών πτυχών που απαιτούνται για τη δημιουργία ενός πλαισίου, το οποίο θα πρέπει να συμπληρωθεί σε εθνικό επίπεδο με ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες ή με τους υφιστάμενους μηχανισμούς συλλογικής έννομης προστασίας.

Τέλος, το προτεινόμενο σύστημα περιλαμβάνει διασφαλίσεις έναντι του κινδύνου καταχρηστικών ή αβάσιμων δικών, απαιτώντας από τους νομιμοποιούμενους φορείς να είναι πλήρως διαφανείς ως προς τις πηγές χρηματοδότησής τους.

4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 20 Σεπτεμβρίου 2018⁴.
5. Η αρμόδια επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων (JURI). Εισηγητής είναι ο κ. Geoffroy Didier (EPP - ΓΑ). Η επιτροπή JURI ενέκρινε την έκθεσή της στις 6 Δεκεμβρίου 2018 και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ολοκλήρωσε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 26 Μαρτίου 2019 και δήλωσε την απόφασή του να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο.

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΞΗΧΘΗΣΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

6. Η εξέταση της πρότασης από την Ομάδα «Ενημέρωση και προστασία του καταναλωτή» ξεκίνησε υπό τη βουλγαρική Προεδρία τον Απρίλιο του 2018. Η εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση εξετάστηκε στις 24 και 25 Απριλίου 2018, με βάση τις απαντήσεις στον κατάλογο ελέγχου. Τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2018 διοργανώθηκαν και άλλες δύο συνεδριάσεις της ομάδας.
7. Η συζήτηση συνεχίστηκε υπό την αυστριακή και τη ρουμανική Προεδρία, κατά τη διάρκεια των οποίων οργανώθηκαν έντεκα συνεδριάσεις της ομάδας, προκειμένου να εξεταστούν διάφορες συμβιβαστικές προτάσεις της Προεδρίας. Οι εργασίες συνεχίστηκαν υπό τη φινλανδική Προεδρία, με εκτενείς συζητήσεις κατά τη διάρκεια δέκα συνεδριάσεων της ομάδας, καθώς και με πολυάριθμες παρατηρήσεις των αντιπροσωπιών. Ως εκ τούτου, η πρόταση αναδιαρθρώθηκε σε μεγάλο βαθμό, διατηρώντας παράλληλα το πνεύμα και τους στόχους της πρότασης της Επιτροπής.

⁴ EESC INT/853.

8. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων σε επίπεδο ομάδας, η πρόταση προσαρμόστηκε (βλ. σημείο III.A κατωτέρω), προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ανησυχίες που εξέφρασαν τα κράτη μέλη. Πραγματοποιήθηκαν επίσης ορισμένες τεχνικές τροποποιήσεις με σκοπό την αποσαφήνιση, την αναδιάρθρωση και τη συμπλήρωση της πρότασης, όπου απαιτείται (βλ. σημείο III.B κατωτέρω).

III. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

9. Η συμβιβαστική πρόταση της Προεδρίας βασίζεται στα δομικά στοιχεία που περιγράφονται κατωτέρω και αντιπροσωπεύει μια δίκαιη και ισορροπημένη δέσμη συμβιβαστικών προτάσεων, η οποία υποστηρίζεται από την πλειοψηφία των κρατών μελών.

A - Κυριότερες αλλαγές

α) Διάκριση μεταξύ εγχώριων και διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών (άρθρα 4, 4α και 4β· αιτιολογικές σκέψεις 9α έως 11η)

Η πρόταση της Επιτροπής έχει ως σκοπό να παράσχει τη δυνατότητα στους νομιμοποιούμενους φορείς που έχουν οριστεί σε ένα κράτος μέλος να ασκούν αντιπροσωπευτικές αγωγές σε άλλο κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένα κριτήρια, για παράδειγμα να είναι δεόντως συσταθέντες και να μην είναι κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η Προεδρία προτείνει τα ακόλουθα:

- σαφή διάκριση μεταξύ εγχώριων και διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών, με τους αντίστοιχους ορισμούς·
- χωριστά κριτήρια για τον ορισμό των νομιμοποιούμενων φορέων για τις εγχώριες και τις διασυνοριακές αντιπροσωπευτικές αγωγές, με κριτήρια που ορίζονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για τους νομιμοποιούμενους φορείς για τον σκοπό των εγχώριων αντιπροσωπευτικών αγωγών (άρθρο 4)·
- κοινά και ενισχυμένα κριτήρια για τους νομιμοποιούμενους φορείς που ορίζονται για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών (άρθρα 4α και 4β)·

- αμοιβαία αναγνώριση των νομιμοποιούμενων φορέων που ορίζονται για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα στα εθνικά δικαστήρια και τις διοικητικές αρχές να εξετάζουν την οικονομική ανεξαρτησία ενός νομιμοποιούμενου φορέα στο πλαίσιο συγκεκριμένης διασυνοριακής αντιπροσωπευτικής αγωγής και, κατά περίπτωση, να απορρίπτουν τη νομική του ικανότητα (άρθρο 4β παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο).

β) Αναγνωριστικές αποφάσεις (άρθρο 6 παράγραφος 2 και αιτιολογική σκέψη 4α)

Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, η Προεδρία προτείνει να απαλειφθεί στο άρθρο 6 παράγραφος 2 η δυνατότητα του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής να εκδώσει αναγνωριστική απόφαση περί ευθύνης αντί διαταγής επανόρθωσης αυτεπαγγέλτως, επιτρέποντας παράλληλα στα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν νομοθεσία σχετικά με αγωγές για αναγνωριστική απόφαση σε εθνικό επίπεδο, όπως προβλέπεται στην αιτιολογική σκέψη 4α.

γ) Διοχέτευση των επανορθώσεων για μικρές ζημίες (άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο β))

Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών και για λόγους ασφάλειας δικαίου, η Προεδρία προτείνει τη διαγραφή διάταξης σχετικά με την διοχέτευση μικρών ποσών χρηματικής αποζημίωσης σε δημόσιους σκοπούς που εξυπηρετούν την προστασία των καταναλωτών, αντί της διανομής τους στους ζημιωθέντες καταναλωτές.

δ) Συνέπειες των τελικών αποφάσεων (άρθρο 10· αιτιολογικές σκέψεις 31α και 33)

Η συμβιβαστική πρόταση της Προεδρίας λαμβάνει υπόψη τις ανησυχίες που εξέφρασαν διάφορα κράτη μέλη σχετικά με τα αποτελέσματα των τελικών αποφάσεων, ιδίως όσον αφορά την απαίτηση η τελική απόφαση για τη διαπίστωση παράβασης να θεωρείται αδιάσειστη απόδειξη σε παρόμοιες περιπτώσεις, καθώς αυτό θα μπορούσε να αντίκειται στο εθνικό δίκαιο για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων.

Η Προεδρία προτείνει αντ' αυτού να αναφέρεται ότι οι προαναφερθείσες τελικές αποφάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως απόδειξη της ύπαρξης της εν λόγω παράβασης.

ε) Μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 20 σε συνδυασμό με το άρθρο 11· αιτιολογικές σκέψεις 35 και 35α)

Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, η Προεδρία προτείνει να εφαρμόζεται η οδηγία σε αντιπροσωπευτικές αγωγές που ασκούνται μετά την ημερομηνία εφαρμογής της οδηγίας, και όχι σε παραβάσεις που άρχισαν μετά από αυτήν. Η αλλαγή που προτείνει η Προεδρία είναι σύμφωνη με το δικονομικό δίκαιο και διασφαλίζει ταχύτερη εφαρμογή της οδηγίας (άρθρο 20 παράγραφοι 1 και 2).

Η Προεδρία πιστεύει επίσης ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της εθνικής νομοθεσίας για την αναστολή ή τη διακοπή των περιόδων παραγραφής (άρθρο 20 παράγραφος 2α).

B - Άλλες αλλαγές

Πραγματοποιήθηκαν επίσης ορισμένες άλλες τροποποιήσεις, ιδίως όσον αφορά τα εξής:

- τη συμπλήρωση και τον εξορθολογισμό του πεδίου εφαρμογής (άρθρο 2 και παράρτημα I)·
- την αποσαφήνιση της λειτουργίας των αντιπροσωπευτικών αγωγών, ιδίως όσον αφορά την ενημέρωση, το διαδικαστικό κόστος/τέλη και τη διάκριση μεταξύ των ασφαλιστικών μέτρων παραλείψεως και των μέτρων επανόρθωσης (άρθρα 5, 5α, 5β, 8 και 9)·
- τον περιορισμό των ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης, διαταγές δημοσιοποίησης αποδεικτικών στοιχείων και υποχρεώσεις ενημέρωσης, καθώς και τη διατήρηση της αρμοδιότητας των κρατών μελών στην κατανομή των εσόδων από πρόστιμα (άρθρο 14)·
- την απλούστευση των απαιτήσεων ενημέρωσης για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της οδηγίας (άρθρο 18).

10. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων, κατά τη συνεδρίασή της στις 20 Νοεμβρίου 2019, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κείμενο θα υποβληθεί στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας στις 28 Νοεμβρίου 2019, με σκοπό την επίτευξη γενικής προσέγγισης. Το νέο κείμενο σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής επισημαίνεται με **έντονους υπογραμμισμένους χαρακτήρες** και οι διαγραφές με [...].

IV. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Η Προεδρία θεωρεί ότι το κείμενο, ως έχει στο Παράρτημα, αποτελεί ισορροπημένο και ορθό συμβιβασμό των απόψεων που εξέφρασαν οι αντιπροσωπίες. Το Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει γενική προσέγγιση σε αυτή τη βάση κατά το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας στις 28 Νοεμβρίου 2019.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και με την κατάργηση της οδηγίας 2009/22/ΕΚ

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 114,
Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,
Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,
Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- 0) Η παγκοσμιοποίηση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχουν αυξήσει τον κίνδυνο να ζημιώνεται μεγάλος αριθμός καταναλωτών από την ίδια παράνομη πρακτική. Οι παραβάσεις του ενωσιακού δικαίου ζημιώνουν τους καταναλωτές. Εάν δεν υπάρχουν αποτελεσματικά μέσα για να επιτευχθεί η παύση των παράνομων πρακτικών και η επανόρθωση των ζημιών που έχουν υποστεί οι καταναλωτές, υπονομεύεται η εμπιστοσύνη τους στην εσωτερική αγορά.**
- (0α) Η έλλειψη αποτελεσματικών μέσων επιβολής του ενωσιακού δικαίου για την προστασία των καταναλωτών θα μπορούσε επίσης να προκαλέσει στρέβλωση του θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των εμπόρων που διαπράττουν παραβάσεις και των συμμορφούμενων εμπόρων που δραστηριοποιούνται είτε σε εγγώριο είτε σε διασυνοριακό επίπεδο, γεγονός που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.**
- (0β) Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η εσωτερική αγορά αποτελεί έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών. Η εσωτερική αγορά θα πρέπει να παρέχει στους καταναλωτές προστιθέμενη αξία υπό μορφή καλύτερης ποιότητας, μεγαλύτερης ποικιλίας, λογικών τιμών και υψηλών προτύπων ασφάλειας για τα αγαθά και τις υπηρεσίες, στοιχεία που θα προωθήσουν ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.**
- (0γ) Το άρθρο 169 παράγραφος 1 και το άρθρο 169 παράγραφος 2 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ ορίζουν ότι η Ένωση πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή με μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογή του άρθρου 114 της ΣΛΕΕ. Το άρθρο 38 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι οι πολιτικές της Ένωσης οφείλουν να διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.**

1) [...]

2) Η οδηγία 2009/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου παρείχε στους νομιμοποιούμενους φορείς τη δυνατότητα να ασκούν αντιπροσωπευτικές αγωγές οι οποίες είχαν ως κύριο στόχο την παύση και την απαγόρευση των παραβάσεων του ενωσιακού δικαίου που ζημιώνουν τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών. Ωστόσο, η εν λόγω οδηγία δεν αντιμετώπισε επαρκώς τις προκλήσεις για την επιβολή νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών. Για να βελτιωθεί η αποτροπή των παράνομων πρακτικών και να μειωθεί η ζημία των καταναλωτών σε μια αγορά που χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από την παγκοσμιοποίηση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί ο μηχανισμός προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών ώστε να καλύπτονται τα μέτρα επανόρθωσης, καθώς και τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης. Δεδομένων των πολυάριθμων αλλαγών που απαιτούνται [...], ενδείκνυται η αντικατάσταση της οδηγίας 2009/22/EK.

(2α) Οι διαδικασίες αντιπροσωπευτικών αγωγών, τόσο για ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης όσο και για μέτρα επανόρθωσης, διαφέρουν ανά την Ένωση και προσφέρουν διαφορετικό επίπεδο προστασίας στους καταναλωτές. Υπάρχουν επίσης κράτη μέλη που, επί του παρόντος, δεν διαθέτουν διαδικασία συλλογικής έννομης προστασίας. Το γεγονός αυτό μειώνει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων και την ικανότητά τους να δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, προκαλεί στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό και παρεμποδίζει την αποτελεσματική επιβολή του ενωσιακού δικαίου στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών.

(2β) Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα ζητήματα, πρέπει όλα τα κράτη μέλη να διαθέτουν τουλάχιστον μία διαδικασία αντιπροσωπευτικής αγωγής για ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης και μέτρα επανόρθωσης, η οποία να αντιστοιχεί στην παρούσα οδηγία. Η διαθεσιμότητα αποτελεσματικών και αποδοτικών αντιπροσωπευτικών αγωγών σε ολόκληρη την Ένωση αναμένεται να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, να ενδυναμώσει τους καταναλωτές ώστε να ασκούν τα δικαιώματά τους, να συμβάλει στον δικαιότερο ανταγωνισμό και να δημιουργήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους εμπόρους που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά.

(2γ) Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλει στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών παρέχοντας στους νομιμοποιούμενους φορείς, οι οποίοι εκπροσωπούν τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών, τη δυνατότητα να ασκούν αντιπροσωπευτικές αγωγές αποσκοπώντας τόσο σε ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης όσο και σε μέτρα επανόρθωσης κατά εμπόρων που παραβαίνουν τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου. Οι νομιμοποιούμενοι φορείς θα πρέπει να μπορούν να ζητούν την παύση ή την απαγόρευση μιας παράβασης και να ζητούν επανόρθωση, όπως αποζημίωση, επισκευή ή μείωση του τιμήματος, ανάλογα με την περίπτωση και όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.

- 3) Η αντιπροσωπευτική αγωγή θα πρέπει να προσφέρει έναν αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών. Θα πρέπει να επιτρέπει στους νομιμοποιούμενους φορείς να ενεργούν με σκοπό την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις οικείες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και να ξεπερνούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές στο πλαίσιο ατομικών αγωγών, όπως είναι η αβεβαιότητα όσον αφορά τα δικαιώματά τους και τους διαθέσιμους διαδικαστικούς μηχανισμούς, η ψυχολογική απροθυμία ως προς την ανάληψη δράσης και η αρνητική στάθμιση του αναμενόμενου κόστους και οφέλους της ατομικής αγωγής.
- 4) Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η απαραίτητη ισορροπία μεταξύ της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και των διαδικαστικών εγγυήσεων κατά των καταχρηστικών πρακτικών προσφυγής στη δικαιοσύνη, που θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν αδικαιολόγητα την ικανότητα των επιχειρήσεων να λειτουργούν στην [...] εσωτερική αγορά. Για να αποτραπεί η κακή χρήση των αντιπροσωπευτικών αγωγών, θα πρέπει να αποφεύγονται στοιχεία όπως οι αποζημιώσεις κυρωτικού χαρακτήρα [...] και θα πρέπει να οριστούν [...] κανόνες για ορισμένες [...] διαδικαστικές πτυχές, όπως ο ορισμός και η χρηματοδότηση των νομιμοποιούμενων φορέων [...]. [...]

(4α) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να αντικαταστήσει τους υφιστάμενους εθνικούς διαδικαστικούς μηχανισμούς που αποσκοπούν στην προστασία των συλλογικών ή ατομικών συμφερόντων των καταναλωτών. Λαμβάνοντας υπόψη τις νομικές παραδόσεις των κρατών μελών, αφήνει [...] στη διακριτική τους ευχέρεια το αν θα εντάξουν την αντιπροσωπευτική αγωγή που ορίζεται από την παρούσα οδηγία στο πλαίσιο υφιστάμενου ή μελλοντικού συλλογικού μηχανισμού παράλειψης ή επανόρθωσης ή αν θα τη χρησιμοποιήσουν ως ξεχωριστό μηχανισμό, εφόσον τουλάχιστον ένας εθνικός διαδικαστικός μηχανισμός με τη μορφή αντιπροσωπευτικής αγωγής συμμορφώνεται με τους όρους που καθορίζονται από την παρούσα οδηγία. Για παράδειγμα, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν νομοθεσία σχετικά με την άσκηση αγωγών για την έκδοση αναγνωριστικής απόφασης παρόλο που η ίδια δεν προβλέπει κανόνες για τέτοιες αγωγές. Εάν σε εθνικό επίπεδο εφαρμόζονται μηχανισμοί επιπλέον του μηχανισμού που απαιτείται από την παρούσα οδηγία, ο νομιμοποιούμενος φορέας θα μπορούσε να επιλέξει ποιον μηχανισμό να χρησιμοποιήσει.

(4β) Σύμφωνα με την αρχή της δικονομικής αυτοτέλειας, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις για όλες τις πτυχές των διαδικασιών για αντιπροσωπευτικές αγωγές. Κατά συνέπεια, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν κανόνες, για παράδειγμα, σχετικά με το παραδεκτό, τα αποδεικτικά μέσα ή τα ένδικα μέσα που ισχύουν για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφασίζουν για τον απαιτούμενο βαθμό ομοιότητας των ατομικών αξιώσεων ή τον ελάχιστο αριθμό καταναλωτών τους οποίους αφορά μια αγωγή επανόρθωσης προκειμένου μια υπόθεση να γίνει δεκτή προς εξέταση ως αντιπροσωπευτική αγωγή. Τέτοιοι εθνικοί κανόνες δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία των αντιπροσωπευτικών αγωγών όπως προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

5) [...]

6) Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών. Δεδομένου ότι οι καταναλωτές δραστηριοποιούνται πλέον σε μια ευρύτερη και ολόένα και πιο ψηφιοποιημένη αγορά, για την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών απαιτείται [...] τομείς όπως η προστασία δεδομένων, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, τα ταξίδια και ο τουρισμός, η ενέργεια[...] και οι τηλεπικοινωνίες [...] να καλύπτονται από την οδηγία, εκτός από τη γενική νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών. [...] Ειδικότερα, καθώς υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση από τους καταναλωτές για χρηματοοικονομικές και επενδυτικές υπηρεσίες, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών σε αυτούς τους τομείς. Επίσης, στον τομέα των ψηφιακών υπηρεσιών, η καταναλωτική αγορά έχει εξελιχθεί και υπάρχει αυξημένη ανάγκη για αποτελεσματικότερη επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων.

- (6α) Η οδηγία θα πρέπει να καλύπτει παραβάσεις των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της παρούσας οδηγίας στον βαθμό που οι εν λόγω διατάξεις προστατεύουν τα συμφέροντα των καταναλωτών, ανεξαρτήτως του αν αναφέρονται ως καταναλωτές ή ως ταξιδιώτες, χρήστες, πελάτες, επενδυτές λιανικής, πελάτες λιανικής, υποκείμενα των δεδομένων ή ως κάτι άλλο. Ωστόσο, θα πρέπει να προστατεύει τα συμφέροντα των φυσικών προσώπων που ενδέχεται να ζημιωθούν ή έχουν ζημιωθεί από τις εν λόγω παραβάσεις μόνο εφόσον θεωρούνται καταναλωτές σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Οι παραβάσεις οι οποίες βλάπτουν φυσικά πρόσωπα που θεωρούνται έμποροι δεν θα πρέπει να καλύπτονται.
- (6β) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις νομικές πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα I και, ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει τροποποιήσει ούτε να διευρύνει τους ορισμούς που προβλέπονται σε αυτές, ούτε να αντικαταστήσει τυχόν μηχανισμούς επιβολής που ενδεχομένως περιέχουν οι εν λόγω νομικές πράξεις. Για παράδειγμα, οι μηχανισμοί επιβολής που προβλέπονται ή βασίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) θα μπορούσαν, κατά περίπτωση, να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών.
- (6γ) Για λόγους σαφήνειας, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να καθοριστεί όσο το δυνατόν ακριβέστερα στο παράρτημα I. Εάν οι νομικές πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα I περιλαμβάνουν διατάξεις που δεν αφορούν την προστασία των καταναλωτών, θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στις ειδικές διατάξεις που προστατεύουν τα συμφέροντα των καταναλωτών. Ωστόσο, η εισαγωγή των εν λόγω παραπομπών δεν είναι πάντα εφικτή ή δυνατή λόγω της διάρθρωσης ορισμένων νομικών πράξεων, ιδίως στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών υπηρεσιών.
- (6δ) Για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη αντιμετώπιση των παραβάσεων του ενωσιακού δικαίου, η μορφή και η κλίμακα των οποίων εξελίσσεται ταχέως, θα πρέπει να εκτιμάται, κάθε φορά που εκδίδεται νέα ενωσιακή πράξη σχετική με την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, αν θα πρέπει να τροποποιηθεί το παράρτημα I της παρούσας οδηγίας προκειμένου να ενταχθεί η νέα πράξη στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (6ε) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παραμείνουν αρμόδια, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας σε τομείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Τα κράτη μέλη δύνανται, για παράδειγμα, να διατηρούν ή να θεσπίζουν διατάξεις στην εθνική νομοθεσία αντίστοιχες προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας ή προς ορισμένες από αυτές, για διαφορές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος I.

7) Η Επιτροπή έχει εγκρίνει νομοθετικές προτάσεις για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004 για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης, καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2027/97 για την ευθύνη του αερομεταφορέα όσον αφορά την αεροπορική μεταφορά επιβατών και των αποσκευών τους, και για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών των σιδηροδρομικών μεταφορών. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ότι, ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα αξιολογήσει το κατά πόσον οι ενωσιακοί κανόνες στον τομέα των δικαιωμάτων των επιβατών αεροπορικών και σιδηροδρομικών μεταφορών προσφέρουν επαρκές επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, συγκρίσιμο με το επίπεδο που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, και θα αντλήσει τα σχετικά απαραίτητα συμπεράσματα όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

(7α) Δεδομένου ότι τόσο οι δικαστικές όσο και οι διοικητικές διαδικασίες μπορούν να εξυπηρετούν αποδοτικά και αποτελεσματικά την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών το αν η αντιπροσωπευτική αγωγή μπορεί να ασκηθεί στο πλαίσιο δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών ή στο πλαίσιο και των δύο αυτών διαδικασιών, ανάλογα με τον σχετικό τομέα του δικαίου ή της οικονομίας. Η ρύθμιση αυτή δεν θα θίγει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής δυνάμει του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές και οι έμποροι έχουν το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά κάθε διοικητικής απόφασης που λαμβάνεται δυνάμει των εθνικών διατάξεων εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Αυτό περιλαμβάνει τη δυνατότητα των διαδίκων να επιτύχουν έκδοση απόφασης αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

8) Στηριζόμενη στην οδηγία 2009/22/ΕΚ, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτει τόσο τις εγχώριες όσο και τις διασυνοριακές παραβάσεις, ιδίως όταν οι καταναλωτές [...] **που θίγονται** από μια παραβίαση κατοικούν σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη πέραν του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο παραβάτης έμπορος. Θα πρέπει επίσης να καλύπτει τις παραβάσεις που έχουν παύσει προτού κινηθεί ή ολοκληρωθεί η αντιπροσωπευτική αγωγή, δεδομένου ότι ενδέχεται να εξακολουθεί να είναι απαραίτητο να αποτραπεί η επανάληψη της πρακτικής **με την απαγόρευσή της**, **να** διαπιστωθεί ότι ορισμένη πρακτική συνιστούσε παράβαση και **να** διευκολυνθεί η επανόρθωση υπέρ των καταναλωτών.

- 9) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει την εφαρμογή κανόνων ούτε να θεσπίζει κανόνες [...] περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων ή το εφαρμοστέο δίκαιο. Τα υφιστάμενα νομικά μέσα της Ένωσης εφαρμόζονται στις αντιπροσωπευτικές αγωγές που ορίζονται από την παρούσα οδηγία. Ειδικότερα, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (Βρυξέλλες Ια), ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 864/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές (Ρώμη ΙΙ) θα πρέπει να εφαρμόζονται στις αντιπροσωπευτικές αγωγές που ορίζονται από την παρούσα οδηγία.
- (9-α) Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια δεν καλύπτει την αρμοδιότητα των διοικητικών αρχών ούτε την αναγνώριση ή την εκτέλεση των αποφάσεων από τις εν λόγω αρχές. Τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να επαφίενται στο εθνικό δίκαιο.
- (9α) Ανάλογα με την περίπτωση, θα μπορούσε να είναι δυνατόν, σύμφωνα με τους κανόνες περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, για έναν νομιμοποιούμενο φορέα να ασκήσει αντιπροσωπευτική αγωγή στο κράτος μέλος όπου έχει οριστεί, καθώς και σε άλλο κράτος μέλος. Βασισόμενη στην οδηγία 2009/22/ΕΚ, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να κάνει διάκριση μεταξύ αυτών των δύο ειδών αντιπροσωπευτικών αγωγών. Όταν ένας νομιμοποιούμενος φορέας ασκεί αντιπροσωπευτική αγωγή σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο έχει οριστεί, η εν λόγω αγωγή θα πρέπει να θεωρείται διασυνοριακή αγωγή. Όταν ένας νομιμοποιούμενος φορέας ασκεί αντιπροσωπευτική αγωγή στο κράτος μέλος στο οποίο έχει οριστεί, η αγωγή αυτή θα πρέπει να θεωρείται εγχώρια αντιπροσωπευτική αγωγή, ακόμα και αν ασκείται κατά εμπόρου που έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος ή ακόμα και αν στο πλαίσιο αυτής της αγωγής εκπροσωπούνται καταναλωτές από διάφορα κράτη μέλη. Το κράτος μέλος στο οποίο ασκείται η αγωγή θα πρέπει να είναι αποφασιστικής σημασίας για τον καθορισμό του είδους αντιπροσωπευτικής αγωγής. Για τον λόγο αυτόν, μια εγχώρια αντιπροσωπευτική αγωγή δεν θα μπορούσε να μετατραπεί σε διασυνοριακή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ή το αντίστροφο.

(9β) Οι οργανώσεις καταναλωτών ειδικότερα θα πρέπει να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις οικείες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και είναι όλες σε θέση να υποβάλλουν αίτηση για να υπαχθούν στο καθεστώς του νομιμοποιούμενου φορέα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Σύμφωνα με τις εθνικές νομικές παραδόσεις, οι δημόσιοι φορείς θα μπορούσαν επίσης να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις οικείες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου ασκώντας τις αντιπροσωπευτικές αγωγές που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

- 10) [...] Για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών, [...] οι νομιμοποιούμενοι φορείς θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα ίδια κριτήρια [...] σε ολόκληρη την Ένωση. Ειδικότερα, θα πρέπει να είναι νομικά πρόσωπα δεόντως συσταθέντα σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, να έχουν έναν ορισμένο βαθμό μονιμότητας και δημόσιας δραστηριότητας, [...] [...] να έχουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και έννομο συμφέρον, βάσει του καταστατικού σκοπού τους, για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, όπως προβλέπεται στο [...] οικείο ενωσιακό δίκαιο. [...] Για τον σκοπό της προστασίας των καταναλωτών, οι εν λόγω νομιμοποιούμενοι φορείς θα πρέπει να διαθέτουν ορισμένες ιδιότητες που είναι απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για λογαριασμό των καταναλωτών. Θα πρέπει να διαθέτουν γνώσεις και δεξιότητες στον τομέα της δραστηριότητάς τους, συμπεριλαμβανομένης της κατανόησης του δικαίου σε τέτοιο βαθμό ώστε να είναι σε θέση να λαμβάνουν ανεξάρτητα τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το αν θα ασκήσουν ή όχι μια αντιπροσωπευτική αγωγή. Το γεγονός αυτό δεν θα πρέπει να θίγει το δικαίωμά τους να χρησιμοποιούν υπηρεσίες νομικών συμβούλων, όπως δικηγόρων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία των νομιμοποιούμενων φορέων, θα πρέπει να διαθέτουν οικονομική ευρωστία και σταθερότητα, λαμβανομένων υπόψη, για παράδειγμα, τυχόν εσόδων ή περιουσιακών στοιχείων που ενδεχομένως διαθέτουν. Θα πρέπει επίσης να τηρούν πλήρη διαφάνεια ως προς την πηγή χρηματοδότησής τους και να προβλέπουν τις σχετικές διαδικασίες προκειμένου να αποτρέπουν επιζήμιες συνέπειες στα συλλογικά συμφέροντα των εκπροσωπούμενων καταναλωτών. Ειδικότερα, οι νομιμοποιούμενοι φορείς δεν θα πρέπει να επηρεάζονται από τρίτους, εκτός από τους νομικούς συμβούλους και τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές, στη λήψη των διαδικαστικών τους αποφάσεων στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής, μεταξύ άλλων για τους διακανονισμούς. Οι εν λόγω τρίτοι δεν θα πρέπει να χρηματοδοτούν συλλογική αγωγή επανόρθωσης κατά εναγομένου ο οποίος είναι ανταγωνιστής του χρηματοδότη, ή κατά εναγομένου από τον οποίο εξαρτάται ο χρηματοδότης. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν δημόσια χρηματοδότηση.

(10α) Σε ό,τι αφορά τους νομιμοποιούμενους φορείς που ορίζονται για τον σκοπό των εγγώριων αντιπροσωπευτικών αγωγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζουν ελεύθερα τα κριτήρια για αυτούς τους φορείς σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τα κριτήρια που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία για τους νομιμοποιούμενους φορείς που ορίζονται για τον σκοπό των διασυνοριακών αγωγών επίσης σε ό,τι αφορά τους νομιμοποιούμενους φορείς που ενεργούν αποκλειστικά για τον σκοπό εγγώριων αγωγών.

(10β) Τα κριτήρια που εφαρμόζονται σε νομιμοποιούμενους φορείς σε διασυνοριακές ή εγγώριες αντιπροσωπευτικές αγωγές δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία των αντιπροσωπευτικών αγωγών όπως καθορίζονται στην παρούσα οδηγία.

(10γ) Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να καθορίσουν κανόνες για τον περιορισμό του δικαιώματος ενός νομιμοποιούμενου φορέα να ασκήσει διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή στον τομέα δραστηριότητας του εν λόγω φορέα. Οι κανόνες θα μπορούσαν να προβλέπουν, για παράδειγμα, ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς που προστατεύουν τα συμφέροντα των καταναλωτών στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων ή των δικαιωμάτων των επιβατών μπορούν να ασκούν μόνο διασυνοριακές αντιπροσωπευτικές αγωγές που σχετίζονται με αυτούς τους σκοπούς.

11) [...]

(11α) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να ορίζουν νομιμοποιούμενους φορείς εκ των προτέρων. Ωστόσο, για τον σκοπό των εγγώριων αντιπροσωπευτικών αγωγών, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης ή εναλλακτικά να ορίσουν νομιμοποιούμενους φορείς *ad hoc* για συγκεκριμένη αγωγή. Ο ορισμός αυτός θα μπορούσε να γίνεται από το δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή που έχει επιληφθεί, μεταξύ άλλων μέσω αποδοχής, κατά περίπτωση. Ωστόσο, για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών, απαιτούνται κοινές διασφαλίσεις. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στους νομιμοποιούμενους φορείς που ορίζονται *ad hoc* να ασκούν διασυνοριακές αντιπροσωπευτικές αγωγές.

- (11β) Θα πρέπει να εναπόκειται στο κράτος μέλος που τον έχει ορίσει να διασφαλίζει ότι ο νομιμοποιούμενος φορέας που έχει οριστεί για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών πληροί τα κριτήρια, να αξιολογεί κατά πόσον εξακολουθεί να συμμορφώνεται με αυτά και, εφόσον απαιτείται, να ανακαλεί τον ορισμό του. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν τη συμμόρφωση των νομιμοποιούμενων φορέων με τα κριτήρια τουλάχιστον ανά πενταετία.
- (11γ) Εάν προκύψουν ανησυχίες αναφορικά με τη συμμόρφωση ενός νομιμοποιούμενου φορέα με τα κριτήρια, το κράτος μέλος που όρισε τον εν λόγω φορέα θα πρέπει να διερευνήσει τις ανησυχίες και, κατά περίπτωση, να ανακαλέσει τον ορισμό. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν εθνικά σημεία επαφής για τη διαβίβαση και παραλαβή αιτημάτων για έρευνες.
- (11δ) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα άσκησης διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών στα δικαστήρια ή τις διοικητικές αρχές τους από τους νομιμοποιούμενους φορείς που έχουν οριστεί για τον σκοπό των εν λόγω αντιπροσωπευτικών αγωγών σε άλλο κράτος μέλος. Επιπλέον, οι νομιμοποιούμενοι φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη θα πρέπει να δύνανται να ενώνουν τις δυνάμεις τους στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής ενώπιον ενός και μόνου δικαστηρίου, υπό την επιφύλαξη των οικείων κανόνων για την αρμόδια δικαιοδοσία. Το γεγονός αυτό δεν θα πρέπει να θίγει το δικαίωμα του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής που έχει επιληφθεί να εξετάσει κατά πόσον η αγωγή είναι κατάλληλη για να εξεταστεί ως ενιαία αντιπροσωπευτική αγωγή.

(11ε) Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αμοιβαία αναγνώριση της νομικής ικανότητας των νομιμοποιούμενων φορέων που έχουν οριστεί για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών. Η ταυτότητα αυτών των οργανισμών και δημόσιων φορέων θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και η Επιτροπή θα πρέπει να δημοσιοποιεί τον εν λόγω κατάλογο. Η συμπερίληψη στον κατάλογο θα πρέπει να αποτελεί απόδειξη της νομικής ικανότητας του οργανισμού ή του δημόσιου φορέα που ασκεί την αγωγή. Το γεγονός αυτό δεν θα πρέπει να θίγει το δικαίωμα εξέτασης του κατά πόσον ο σκοπός του νομιμοποιούμενου φορέα δικαιολογεί την έγερση αγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση.

(11ε-α) Προκειμένου να αποφευχθούν συγκρούσεις συμφερόντων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζουν κανόνες σύμφωνα με τους οποίους τα δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές τους θα μπορούσαν να εξετάζουν αν ένας νομιμοποιούμενος φορέας που ασκεί διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή επανόρθωσης χρηματοδοτείται από τρίτο που έχει οικονομικό συμφέρον από την έκβαση της συγκεκριμένης διασυνοριακής αντιπροσωπευτικής αγωγής και, εάν αυτό ισχύει, να απορρίπτουν τη νομική ικανότητα του νομιμοποιούμενου φορέα για τον σκοπό αυτής της αγωγής.

(11στ) Κατά την άσκηση διασυνοριακής αντιπροσωπευτικής αγωγής, ο νομιμοποιούμενος φορέας θα πρέπει να υποχρεούται να επιβεβαιώσει στο δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή που εξετάζει την αγωγή ότι εξακολουθεί να πληροί τα κριτήρια. Ωστόσο, το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή θα πρέπει να εξετάσει τη συμμόρφωση με τα κριτήρια εάν λάβει γνώση τυχόν δικαιολογημένων ανησυγιών ως προς αυτό.

(11ζ) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες οι πληροφορίες που παρουσιάζει ο φορέας σχετικά με τη συμμόρφωση με τα κριτήρια είναι αναληθείς. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, κυρώσεις, απόρριψη της αγωγής ή άλλα διαδικαστικά μέτρα. Ωστόσο, η απόρριψη της αγωγής δεν θα πρέπει να επηρεάζει τα δικαιώματα των καταναλωτών τους οποίους αφορά η αγωγή.

(11η) Τα δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογούν το παραδεκτό συγκεκριμένης διασυνοριακής αντιπροσωπευτικής αγωγής σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Σύμφωνα με την αρχή της μη διάκρισης, οι προϋποθέσεις του παραδεκτού που ισχύουν για συγκεκριμένες διασυνοριακές αντιπροσωπευτικές αγωγές δεν θα πρέπει να διαφέρουν από εκείνες που ισχύουν για συγκεκριμένες εγγώριες αντιπροσωπευτικές αγωγές.

12) [...]

(12α) Τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης αποσκοπούν στην προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, ανεξάρτητα από τυχόν πραγματική ζημία ή βλάβη που έχουν υποστεί οι μεμονωμένοι καταναλωτές. Τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης δύνανται να υποχρεώνουν τους εμπόρους να προβούν σε συγκεκριμένες ενέργειες, όπως να παράσχουν στους καταναλωτές τις πληροφορίες που είχαν προηγουμένως παραλειφθεί, κατά παράβαση νομικών υποχρεώσεων. Η απόφαση για ένα ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης δεν θα πρέπει να εξαρτάται από το αν η πρακτική ασκήθηκε με πρόθεση ή από αμέλεια.

(12β) Κατά την άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής, ο νομιμοποιούμενος φορέας θα πρέπει να παρέχει στο δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή. Οι πληροφορίες θα πρέπει να παρέχουν στο δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή τη δυνατότητα να καθορίζει τη δικαιοδοσία του και το εφαρμοστέο δίκαιο. Σε υπόθεση που σχετίζεται με αδικοπραξία, θα χρειαστεί να ενημερωθεί το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή για τον τόπο όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός που θίγει τους καταναλωτές. Οι λεπτομέρειες των απαιτούμενων πληροφοριών μπορούν ενδεχομένως να διαφέρουν ανάλογα με το ποιο μέτρο ζητά ο νομιμοποιούμενος φορέας και το αν εφαρμόζεται μηχανισμός προαιρετικής συμμετοχής (opt-in) ή εξαίρεσης (opt-out). Επιπλέον, κατά την άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής για ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης, η πιθανή αναστολή ή διακοπή των προθεσμιών παραγραφής που ισχύουν για τις επακόλουθες αξιώσεις για επανόρθωση θα απαιτούσε την παροχή από τον νομιμοποιούμενο φορέα επαρκών πληροφοριών για την ομάδα καταναλωτών που αφορά η αγωγή.

- 13) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς είναι σε θέση να ζητούν ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης και μέτρα επανόρθωσης. [...] Με στόχο τη διαδικαστική αποτελεσματικότητα των αντιπροσωπευτικών αγωγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς [...] έχουν τη δυνατότητα να ζητούν [...] ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης και μέτρα επανόρθωσης στο πλαίσιο μίας και μόνης αντιπροσωπευτικής αγωγής ή στο πλαίσιο χωριστών αντιπροσωπευτικών αγωγών. [...] . Εάν ζητηθούν στο πλαίσιο μίας και μόνο αγωγής, οι νομιμοποιούμενοι φορείς θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητούν όλα τα σχετικά μέτρα τη στιγμή άσκησης της αγωγής ή να ζητήσουν πρώτα τα οικεία ασφαλιστικά μέτρα [...] παράλειψης και στη συνέχεια, κατά περίπτωση, μέτρα [...] επανόρθωσης.

(13α) Ο νομιμοποιούμενος φορέας που ασκεί την αντιπροσωπευτική αγωγή βάσει της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να ζητά τα σχετικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων επανόρθωσης, προς το συμφέρον των καταναλωτών που θίγονται από μια παράβαση. Ο νομιμοποιούμενος φορέας θα πρέπει να έχει τα διαδικαστικά δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του ενάγοντος στη διαδικασία. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να παρέχουν στους μεμονωμένους καταναλωτές που αφορά η αγωγή ορισμένα δικαιώματα στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής. Ωστόσο, οι μεμονωμένοι καταναλωτές δεν θα πρέπει να είναι σε θέση να παρεμβαίνουν στις διαδικαστικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι νομιμοποιούμενοι φορείς, να ζητούν μεμονωμένα αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο της διαδικασίας ή να προσφεύγουν μεμονωμένα κατά των διαδικαστικών αποφάσεων του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής που εξετάζει την αντιπροσωπευτική αγωγή. Επιπλέον, οι μεμονωμένοι καταναλωτές δεν θα πρέπει να διαθέτουν διαδικαστικές υποχρεώσεις στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής.

(13β) Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επωφεληθούν από την αντιπροσωπευτική αγωγή. Σε αντιπροσωπευτικές αγωγές για μέτρα επανόρθωσης, τα οφέλη αυτά θα έχουν τη μορφή διορθωτικών μέτρων, όπως αποζημίωση, επισκευή, αντικατάσταση, μείωση του τιμήματος, καταγγελία της σύμβασης ή επιστροφή του καταβληθέντος αντιτίμου. Σε αντιπροσωπευτικές αγωγές για ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης, το όφελος θα είναι η παύση ή η απαγόρευση μιας πρακτικής που συνιστά παράβαση.

(13γ) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει τους εθνικούς κανόνες για την ανάκτηση των δικαστικών εξόδων ή για την αρχή «ο ηττημένος πληρώνει». Οι μεμονωμένοι καταναλωτές τους οποίους αφορά μια αγωγή δεν θα πρέπει να επιβαρύνονται με τα έξοδα της διαδικασίας, ούτε με εκείνα που αφορούν τον νομιμοποιούμενο φορέα ούτε με εκείνα που αφορούν τον έμπορο. Εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα θα πρέπει να γίνονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, όπως όταν ένας καταναλωτής έχει προκαλέσει εκ προθέσεως ή εξ αμελείας περιττά δικαστικά έξοδα, για παράδειγμα, παρατείνοντας τη διαδικασία λόγω παράνομης συμπεριφοράς, ή όταν αυτό αιτιολογείται κατ' εξαίρεση για άλλους λόγους. Τα έξοδα της διαδικασίας θα πρέπει να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, το κόστος που προκύπτει από την εκπροσώπηση οποιουδήποτε από τα μέρη από δικηγόρο, ή άλλον επαγγελματία του νομικού κλάδου, ή το κόστος που προκύπτει από την επίδοση ή τη μετάφραση εγγράφων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζουν κανόνες που επιτρέπουν στους νομιμοποιούμενους φορείς να απαιτούν περιορισμένα τέλη εγγραφής ή παρόμοια τέλη συμμετοχής από τους καταναλωτές που έχουν εκφράσει ρητά τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν από τον νομιμοποιούμενο φορέα στο πλαίσιο συγκεκριμένης αντιπροσωπευτικής αγωγής για μέτρα επανόρθωσης.

14) [...]

(14α) Τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης θα πρέπει να περιλαμβάνουν οριστικά και προσωρινά μέτρα. Τα τελευταία θα μπορούσαν να καλύπτουν τα συντηρητικά, προστατευτικά και προληπτικά μέτρα για την παύση συνεχιζόμενης πρακτικής ή για την απαγόρευση πρακτικής σε περίπτωση που η πρακτική δεν έχει ασκηθεί, αλλά υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσει σοβαρή ή μη αναστρέψιμη ζημία στους καταναλωτές. Τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν μέτρα που αποδεικνύουν ότι μια δεδομένη πρακτική συνιστά παράβαση του δικαίου, σε περιπτώσεις όπου η εν λόγω πρακτική έπαυσε πριν ασκηθεί αντιπροσωπευτική αγωγή, όταν εξακολουθεί να είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι η εν λόγω πρακτική συνιστούσε παράβαση του δικαίου, για παράδειγμα, για να διευκολυνθεί η άσκηση επακόλουθων αγωγών για μέτρα επανόρθωσης. Επιπλέον, θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την υποχρέωση του παραβάτη εμπόρου να δημοσιεύσει το σύνολο ή μέρος της απόφασης για το μέτρο, με τη μορφή που κρίνεται κατάλληλη, ή να δημοσιεύσει επανορθωτική δήλωση.

14β) Με βάση την οδηγία 2009/22/EK, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να απαιτούν από τον προτιθέμενο να ασκήσει αγωγή παραλείψεως την προηγούμενη διεξαγωγή διαβούλευσης, προκειμένου να δοθεί στον εναγόμενο η δυνατότητα να παύσει τη σχετική παράβαση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν να γίνεται η προηγούμενη διαβούλευση σε συνεργασία με ανεξάρτητο δημόσιο οργανισμό οριζόμενο υπ' αυτών. Όσα κράτη μέλη ορίσουν προηγούμενη διαβούλευση θα πρέπει να τάσσουν προθεσμία δύο εβδομάδων αφότου ληφθεί η αίτηση διεξαγωγής διαβούλευσης, προβλέποντας ότι, εάν εντός αυτής δεν παύσει η παράβαση, ο αιτών θα πρέπει να δικαιούται να ασκήσει, χωρίς άλλη καθυστέρηση, αγωγή στο αρμόδιο δικαστήριο ή διοικητική αργή. Οι απαιτήσεις αυτές θα μπορούσαν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, να εφαρμοστούν και σε αγωγές για μέτρα επανόρθωσης.

15) [...]

(15α) Η παρούσα οδηγία προβλέπει διαδικαστικό μηχανισμό, ο οποίος δεν επηρεάζει τους κανόνες οι οποίοι θεσπίζουν ουσιαστικά δικαιώματα των καταναλωτών για συμβατικά ή εξωσυμβατικά μέσα έννομης προστασίας σε περίπτωση που τα συμφέροντά τους έχουν θιγεί από παράβαση, όπως το δικαίωμα αποζημίωσης, η καταγγελία της σύμβασης, η επιστροφή των χρημάτων, η αντικατάσταση, η επισκευή ή η μείωση του τιμήματος, ανάλογα με την περίπτωση και όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επιτρέπει την επιβολή αποζημιώσεων κυρωτικού χαρακτήρα στον παραβάτη έμπορο ή την καταβολή υπέρμετρης αποζημίωσης στους καταναλωτές που θίγονται από μια παράβαση. Αντιπροσωπευτική αγωγή που ζητά επανόρθωση δυνάμει της παρούσας οδηγίας μπορεί να ασκηθεί μόνο όταν το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο προβλέπει τέτοια ουσιαστικά δικαιώματα.

(15β) Οι καταναλωτές τους οποίους αφορά μια αντιπροσωπευτική αγωγή επανόρθωσης θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς ευκαιρίες, μετά την άσκηση της αγωγής, να εκφράσουν τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν ή όχι από τον νομιμοποιούμενο φορέα στη συγκεκριμένη αντιπροσωπευτική αγωγή και να επωφεληθούν ή όχι από τα σχετικά αποτελέσματα αυτής της αντιπροσωπευτικής αγωγής. Για να ανταποκριθούν με τον καλύτερο τρόπο στις νομικές παραδόσεις τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν μηχανισμό προαιρετικής συμμετοχής ή εξαίρεσης, ή συνδυασμό των δύο. Στο πλαίσιο του μηχανισμού προαιρετικής συμμετοχής, οι καταναλωτές θα πρέπει να υποχρεούνται να εκφράζουν ρητά τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν από τον νομιμοποιούμενο φορέα στο πλαίσιο μιας αντιπροσωπευτικής αγωγής επανόρθωσης. Στο πλαίσιο του μηχανισμού εξαίρεσης, οι καταναλωτές θα πρέπει να υποχρεούνται να εκφράζουν ρητά τη βούλησή τους να μην εκπροσωπηθούν από τον νομιμοποιούμενο φορέα στο πλαίσιο μιας αντιπροσωπευτικής αγωγής επανόρθωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν σε ποιο στάδιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής μπορούν οι μεμονωμένοι καταναλωτές να ασκήσουν το δικαίωμά τους για προαιρετική συμμετοχή στη διαδικασία ή εξαίρεση από αυτήν.

(15β-α) Τα κράτη μέλη που προβλέπουν μηχανισμό προαιρετικής συμμετοχής θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν ορισμένοι καταναλωτές να επιλέξουν να συμμετάσχουν στην αγωγή για μέτρο επανόρθωσης πριν αυτή ασκηθεί, εφόσον άλλοι καταναλωτές έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν να συμμετάσχουν και μετά την άσκηση της αγωγής.

(15γ) Ωστόσο, για να διασφαλιστεί η ορθή απονομή της δικαιοσύνης και να αποφευχθούν οι ασυμβίβαστες αποφάσεις, θα πρέπει να απαιτείται μηχανισμός προαιρετικής συμμετοχής σχετικά με αντιπροσωπευτική αγωγή επανόρθωσης, όταν οι καταναλωτές που θίγονται από μια παράβαση δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο κράτος μέλος του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής ενώπιον του(της) οποίου(-ας) ασκείται η αντιπροσωπευτική αγωγή. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι καταναλωτές θα πρέπει να υποχρεούνται να εκφράσουν ρητά τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν στην εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή ώστε να δεσμεύονται από την έκβασή της.

(15δ) Όταν οι καταναλωτές εκφράζουν ρητώς ή σιωπηρώς τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν από έναν νομιμοποιούμενο φορέα στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής επανόρθωσης, ανεξάρτητα από το αν για την εν λόγω αγωγή εφαρμόζεται μηχανισμός προαιρετικής υπαγωγής ή εξαίρεσης, δεν θα πρέπει πλέον να μπορούν να εκπροσωπούνται σε άλλες αντιπροσωπευτικές αγωγές ούτε να ασκούν ατομικές αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και κατά του ίδιου εμπόρου. Ωστόσο, τούτο δεν θα πρέπει να ισχύει σε περίπτωση που ένας καταναλωτής, αφού εκφράσει ρητώς ή σιωπηρώς τη βούλησή του να εκπροσωπηθεί στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής επανόρθωσης, ζητήσει στη συνέχεια να εξαιρεθεί από την εν λόγω αγωγή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, για παράδειγμα, όταν ένας καταναλωτής αρνείται στη συνέχεια να δεσμευθεί από διακανονισμό.

(15ε) Για λόγους ταχύτητας και αποτελεσματικότητας, τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, θα μπορούσαν επίσης να παρέχουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να επωφεληθούν άμεσα από ένα μέτρο επανόρθωσης μετά την έκδοσή του, χωρίς άλλες απαιτήσεις προηγούμενης συμμετοχής στην αγωγή.

(15στ) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν κανόνες για τον συντονισμό μεταξύ αντιπροσωπευτικών αγωγών, ατομικών αγωγών που εγείρονται από μεμονωμένους καταναλωτές και κάθε άλλης αγωγής που αποσκοπεί στην προστασία των ατομικών και συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών όπως προβλέπονται στο ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο. Τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης που εκδίδονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να θίγουν τις ατομικές αγωγές επανόρθωσης που ασκούνται από καταναλωτές που ζημιώνονται από την πρακτική η οποία υπόκειται στα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης.

16) [...]

17) [...]

18) Τα κράτη μέλη [...] θα πρέπει να απαιτήσουν από τους νομιμοποιούμενους φορείς να παράσχουν επαρκείς πληροφορίες, προκειμένου να υποστηρίξουν μια αντιπροσωπευτική αγωγή επανόρθωσης, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής της ομάδας των καταναλωτών [...] που θίγεται από μια παράβαση και τα πραγματικά και νομικά ζητήματα προς επίλυση στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής. Δεν θα πρέπει να απαιτείται από τον νομιμοποιούμενο φορέα να προσδιορίζει μεμονωμένα όλους τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή, προκειμένου να την εγείρει [...]. Στις αντιπροσωπευτικές αγωγές επανόρθωσης το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή θα πρέπει να επαληθεύσει στο νωρίτερο δυνατό στάδιο της διαδικασίας κατά πόσον η υπόθεση είναι κατάλληλη για την άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής, δεδομένου της φύσης της παράβασης και του χαρακτήρα των ζημιών που έχουν υποστεί οι [...] θιγόμενοι καταναλωτές.

19) [...]

(19α) Το μέτρο επανόρθωσης θα πρέπει να προσδιορίζει τους μεμονωμένους καταναλωτές ή τουλάχιστον να περιγράφει την ομάδα των καταναλωτών που δικαιούνται τα μέσα έννομης προστασίας που παρέχονται από το εν λόγω μέτρο και, κατά περίπτωση, να αναφέρει τη μέθοδο ποσοτικού προσδιορισμού και τα σχετικά στάδια που πρέπει να ακολουθήσουν οι καταναλωτές και οι έμποροι για την εφαρμογή των μέσων έννομης προστασίας. Οι καταναλωτές που δικαιούνται τα μέσα έννομης προστασίας θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από αυτά χωρίς να χρειάζεται να κινήσουν ξεχωριστή διαδικασία. Για παράδειγμα, μια απαίτηση για ξεχωριστή διαδικασία συνεπάγεται την υποχρέωση για τον καταναλωτή να ασκήσει ατομική αγωγή ενώπιον δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής για τον ποσοτικό προσδιορισμό της ζημίας. Αντίθετα, για την επίτευξη ατομικής επανόρθωσης, μπορεί να απαιτείται από τους καταναλωτές να προβούν σε ορισμένες ενέργειες, όπως το να απευθυνθούν σε φορέα που είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση του μέτρου επανόρθωσης.

(19β) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν ή να διατηρούν κανόνες σχετικά με τις προθεσμίες, όπως τις προθεσμίες παραγραφής ή άλλες προθεσμίες για την άσκηση του δικαιώματος για επανόρθωση, που οφείλουν να τηρούν οι μεμονωμένοι καταναλωτές προκειμένου να επωφεληθούν από τα μέτρα επανόρθωσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τον προορισμό τυχόν υπολοίπων κεφαλαίων επανόρθωσης που δεν ανακτήθηκαν εντός των καθορισμένων προθεσμιών.

20) [...]

21) [...]

22) [...]

23) [...]

24) [...]

25) [...]

- 26) Θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι συλλογικοί [...] διακανονισμοί που αποσκοπούν στην παροχή επανόρθωσης σε ζημιωθέντες καταναλωτές [...] στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής για μέτρα επανόρθωσης.
- 27) [...]
- 28) Το δικαστήριο και η διοικητική αρχή θα πρέπει να [...] είναι σε θέση να καλούν τον [...] έμπορο και τον νομιμοποιούμενο φορέα που άσκησε την αντιπροσωπευτική αγωγή επανόρθωσης να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις με σκοπό την επίτευξη διακανονισμού ως προς την επανόρθωση που θα παρασχεθεί στους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή. [...]
- 29) [...]

- 30) Κάθε [...] διακανονισμός που επιτυγχάνεται στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής επανόρθωσης [...] θα πρέπει να εγκρίνεται από το οικείο δικαστήριο ή [...] τη διοικητική αρχή [...] εκτός αν δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι όροι του διακανονισμού ή ο διακανονισμός αντιβαίνει σε διάταξη αναγκαστικού δικαίου της εθνικής νομοθεσίας, εφαρμόσιμα ως προς το αντικείμενο της αγωγής, από την οποία δεν χωρεί δυνάμει σύμβασης παρέκκλιση σε βάρος των καταναλωτών. Για παράδειγμα, διακανονισμός που θα άφηνε ρητώς αμετάβλητο έναν όρο σύμβασης με τον οποίο παρέχεται στον έμπορο αποκλειστικό δικαίωμα ερμηνείας οποιουδήποτε άλλου όρου της εν λόγω σύμβασης θα μπορούσε να αντίκειται σε διάταξη αναγκαστικού δικαίου της εθνικής νομοθεσίας.
- 30α) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να θεσπίζουν κανόνες με τους οποίους θα επιτρέπεται στο δικαστήριο ή στη διοικητική αρχή να αρνείται την έγκριση διακανονισμού όταν τον κρίνει άδικο.
- (30β) Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν κανόνες βάσει των οποίων παρέχεται στους μεμονωμένους ενδιαφερόμενους καταναλωτές η δυνατότητα να αποδεχθούν ή να αρνηθούν να δεσμευθούν από διακανονισμό.
- 31) Η εξασφάλιση της ενημέρωσης των καταναλωτών σχετικά με ασκηθείσα αντιπροσωπευτική αγωγή είναι κρίσιμη για την επιτυχία της. Οι καταναλωτές [...] πρέπει να έχουν γνώση της [...] αγωγής[...] προκειμένου να είναι σε θέση να εκφράζουν ρητώς ή σιωπηρώς τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν σε αντιπροσωπευτική αγωγή επανόρθωσης, πράγμα το οποίο θα πρέπει να εξασφαλιστεί από τα κράτη μέλη με τη θέσπιση κατάλληλων κανόνων που θα αφορούν την κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις αγωγές στους καταναλωτές. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν σχετικά με τον αρμόδιο κοινοποίησης των πληροφοριών. [...]

(31α) Οι καταναλωτές θα πρέπει επίσης να είναι ενήμεροι για τελικές αποφάσεις που προβλέπουν ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης, μέτρα επανόρθωσης ή εγκεκριμένους διακανονισμούς, για τα δικαιώματά τους μετά τη διαπίστωση παράβασης και για τυχόν επακόλουθα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη επανόρθωσης. Ο κίνδυνος απαξίωσης της υπόληψης των εμπόρων, ο οποίος συνδέεται με τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με την παράβαση, αποτελεί και αυτός σημαντικό παράγοντα για την αποτροπή της παραβίασης των δικαιωμάτων των καταναλωτών από τους εμπόρους.

32) Για να είναι αποτελεσματική, η ενημέρωση θα πρέπει να είναι κατάλληλη και αναλογική σε σχέση με τις περιστάσεις της υπόθεσης. [...] Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρέχονται, για παράδειγμα, στον ιστότοπο του εμπόρου, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σε ηλεκτρονικές αγορές ή σε δημοφιλείς εφημερίδες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διανέμονται αποκλειστικά με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας. Ει δυνατόν **και σκόπιμο**, οι καταναλωτές θα πρέπει να ενημερώνονται ατομικά μέσω ηλεκτρονικών ή έντυπων επιστολών. Κατόπιν σχετικού αιτήματος, αυτή η ενημέρωση θα πρέπει να διατίθεται σε προσβάσιμη μορφή για άτομα με αναπηρία.

(32α) Θα πρέπει να βαρύνει τον παραβάτη έμπορο να ενημερώνει, ιδία δαπάνη, όλους τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές σχετικά με τα οριστικά ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης και τα μέτρα επανόρθωσης. Ο έμπορος θα πρέπει επίσης να ενημερώνει τους καταναλωτές σχετικά με διακανονισμό που έχει εγκριθεί από δικαστήριο ή διοικητική αρχή. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να θεσπίσουν κανόνες σύμφωνα με τους οποίους η υποχρέωση αυτή εξαρτάται από το αίτημα του νομιμοποιούμενου φορέα. Εάν, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή ενημερώνει τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή σχετικά με τελικές αποφάσεις και εγκεκριμένους διακανονισμούς, δεν θα πρέπει να είναι αναγκαίο για τον έμπορο να παράσχει εκ νέου τις πληροφορίες.

- 33) [...] Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι μία τελική απόφαση δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής οποιουδήποτε κράτους μέλους που διαπιστώνει παράβαση η οποία ζημιώνει τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως απόδειξη ύπαρξης της εν λόγω παράβασης για τους σκοπούς κάθε άλλης αγωγής με την οποία ζητείται επανόρθωση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών κατά του ίδιου εμπόρου για την ίδια παράβαση. Σύμφωνα με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και την αρχή της ελεύθερης εκτίμησης των αποδείξεων, η απαίτηση αυτή δεν θα πρέπει να θίγει την εθνική νομοθεσία σχετικά με την εκτίμηση των αποδείξεων.
- 34) [...]

35) [...] Οι προθεσμίες παραγραφής συνήθως αναστέλλονται όταν κατατίθεται η αγωγή. Ωστόσο, οι αγωγές ασφαλιστικών μέτρων παράλειψης δεν παράγουν κατ' ανάγκη αυτό το αποτέλεσμα όσον αφορά επακόλουθα μέτρα επανόρθωσης που ενδέχεται να προκύψουν από την ίδια παράβαση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει συνεπώς να εξασφαλίσουν ότι μία εκκρεμής αντιπροσωπευτική αγωγή με την οποία ζητείται ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης επιφέρει αναστολή ή διακοπή των ισχυουσών προθεσμιών παραγραφής ως προς τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή, έτσι ώστε οι εν λόγω καταναλωτές, μεμονωμένα ή εκπροσωπούμενοι από νομιμοποιούμενο φορέα, να μην αντιμετωπίζουν εμπόδια στην άσκηση μεταγενέστερης αγωγής για επανόρθωση σε σχέση με την εικαζόμενη παράβαση λόγω της λήξης των προθεσμιών παραγραφής κατά τη διάρκεια αντιπροσωπευτικών αγωγών για τα εν λόγω ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης. Κατά την άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής για ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης, ο νομιμοποιούμενος φορέας θα πρέπει να προσδιορίσει επαρκώς την ομάδα των καταναλωτών των οποίων τα συμφέροντα θίγονται από την εικαζόμενη παράβαση, οι οποίοι θα μπορούσαν ενδεχομένως να προβάλουν αξίωση απορρέουσα από την εν λόγω παράβαση και ενδεχομένως πλήττονται από την εκπνοή των προθεσμιών παραγραφής κατά τη διάρκεια της αγωγής παραλείψεως. Για λόγους σαφήνειας, θα πρέπει να αναφέρεται ότι μια εκκρεμούσα αντιπροσωπευτική αγωγή για μέτρο επανόρθωσης θα πρέπει επίσης να επιφέρει αναστολή ή διακοπή της ισχύος των προθεσμιών παραγραφής για τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η εν λόγω αγωγή.

(35α) Προκειμένου να διασφαλιστεί ασφάλεια δικαίου, η αναστολή ή διακοπή των προθεσμιών παραγραφής που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία θα πρέπει να ισχύουν μόνο για αξιώσεις αποζημίωσης που βασίζονται σε παραβάσεις οι οποίες επήλθαν την ή μετά την [ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας]. Αυτό δεν θα πρέπει να αποκλείει την εφαρμογή διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με αναστολή ή διακοπή των προθεσμιών παραγραφής που εφαρμόζονταν ήδη πριν την [ημερομηνία εφαρμογής της οδηγίας] για αξιώσεις αποζημίωσης που βασίζονται σε παραβάσεις που σημειώθηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή.

- 36) Οι αντιπροσωπευτικές αγωγές για [...] ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με τη δέουσα διαδικαστική ταχύτητα. Εάν η παράβαση είναι σε εξέλιξη, ενδεχομένως η ανάγκη για ταχύτητα να είναι μεγαλύτερη. [...] Οι αγωγές ασφαλιστικών μέτρων παράλειψης με προσωρινό αποτέλεσμα θα πρέπει, [...] όπου αρμόζει, να διεκπεραιώνονται με συνοπτική [...] διαδικασία προκειμένου να αποτρέπεται ζημία ή περαιτέρω ζημία προκληθείσα από την παράβαση.
- 37) Η απόδειξη αποτελεί σημαντικό στοιχείο για να διαπιστωθεί κατά πόσον[...] είναι βάσιμη η αντιπροσωπευτική αγωγή παραλείψεως ή επανόρθωσης. Ωστόσο, οι σχέσεις επιχείρησης-καταναλωτή χαρακτηρίζονται συχνά από ασυμμετρία ενημέρωσης και ο έμπορος ενδέχεται να κατέχει αποκλειστικά τα απαραίτητα [...] αποδεικτικά στοιχεία καθιστώντας τα μη προσβάσιμα στον νομιμοποιούμενο φορέα. Συνεπώς, οι νομιμοποιούμενοι φορείς θα πρέπει να [...] έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν [...] από το αρμόδιο δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή να διατάξει τον έμπορο να παρουσιάσει τις αποδείξεις που σχετίζονται με την αξίωσή τους[...]. Από την άλλη πλευρά, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της ισότητας των μέσων, ο έμπορος θα πρέπει να έχει το ίδιο δικαίωμα να ζητεί αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται στην κατοχή του νομιμοποιούμενου φορέα. Η ανάγκη, το πεδίο εφαρμογής και η αναλογικότητα [...] της κοινοποίησης των αποδεικτικών στοιχείων θα πρέπει, σύμφωνα με το εθνικό δικονομικό δίκαιο να εκτιμώνται με προσοχή από το δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή που εξετάζει την αντιπροσωπευτική αγωγή, λαμβανομένης υπόψη της προστασίας των έννομων συμφερόντων των τρίτων και υπό την επιφύλαξη των ισχυόντων ενωσιακών και εθνικών κανόνων περί εμπιστευτικότητας.

- 38) Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των αντιπροσωπευτικών αγωγών, οι παραβάτες έμποροι θα πρέπει να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις [...] σε περίπτωση παράλειψης ή άρνησης συμμόρφωσης με ένα ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι εν λόγω κυρώσεις θα μπορούσαν να λάβουν τη μορφή προστίμων, για παράδειγμα προστίμων υπό όρους, περιοδικών πληρωμών ή χρηματικών ποινών. Θα πρέπει επίσης να προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή άρνησης συμμόρφωσης με διαταγή κοινοποίησης πληροφοριών στους ενδιαφερόμενους καταναλωτές σχετικά με τελεσίδικες αποφάσεις ή διακανονισμούς ή παρουσίαση αποδεικτικών στοιχείων. Πέραν τούτου, θα πρέπει να επιτρέπεται η επιβολή και άλλων τύπων κυρώσεων, όπως είναι τα διαδικαστικά μέτρα, σε περίπτωση άρνησης συμμόρφωσης με διαταγή παρουσίασης αποδεικτικών στοιχείων.
- 39) Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι αντιπροσωπευτικές αγωγές επιδιώκουν το δημόσιο συμφέρον μέσω της προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν ή να επιδιώξουν να βρουν μέσα προκειμένου να εξασφαλίσουν [...] ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς δεν συναντούν εμπόδια στην άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών δυνάμει τις παρούσας οδηγίας [...] λόγω των εξόδων που συνεπάγεται η διαδικασία. Τα μέσα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τον περιορισμό των εφαρμοστέων δικαστικών ή διοικητικών τελών, τη χορήγηση πρόσβασης σε νομική συνδρομή στους νομιμοποιούμενους φορείς, όπου αυτό είναι αναγκαίο, ή την παροχή δημόσιας χρηματοδότησης για την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών, καθώς και άλλα μέσα στήριξης. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να χρηματοδοτούν αντιπροσωπευτικές αγωγές.
- 40) Η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ νομιμοποιούμενων φορέων προερχόμενων από διαφορετικά κράτη μέλη έχει αποδειχθεί χρήσιμη, ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση διασυνοριακών παραβάσεων. Είναι αναγκαίο να συνεχιστούν και να επεκταθούν τα μέτρα βελτίωσης ικανοτήτων και συνεργασίας για μεγαλύτερο αριθμό νομιμοποιούμενων φορέων σε ολόκληρη την Ένωση, προκειμένου να αυξηθεί η χρήση των αντιπροσωπευτικών αγωγών που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.

(40α) Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή στοιχεία σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές που ασκούνται βάσει της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό και το είδος των αντιπροσωπευτικών αγωγών που έχουν ολοκληρωθεί από δικαστήρια ή διοικητικές αρχές τους. Θα πρέπει επίσης να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την έκβαση αντιπροσωπευτικών αγωγών, όπως το κατά πόσον κρίθηκαν παραδεκτές και κατά πόσον ευδοκίμησαν ή κατέληξαν σε εγκεκριμένο διακανονισμό. Προκειμένου να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση των κρατών μελών όσον αφορά την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων, θα πρέπει, ιδίως όσον αφορά ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης, να αρκεί η παροχή γενικών πληροφοριών στην Επιτροπή σχετικά με το είδος των παραβάσεων και τα μέρη. Για παράδειγμα, όσον αφορά τα μέρη, θα πρέπει να αρκεί η ενημέρωση της Επιτροπής σχετικά με το κατά πόσον ο νομιμοποιούμενος φορέας είναι δημόσιος φορέας ή οργάνωση καταναλωτών, καθώς και σχετικά με το πεδίο δραστηριοτήτων του εμπόρου, π.χ. χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να παρέχουν στην Επιτροπή αντίγραφα των σχετικών αποφάσεων ή διακανονισμών. Δεν θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των καταναλωτών τους οποίους αφορούν οι αντιπροσωπευτικές αγωγές.

41) [...]

42) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και τις αρχές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, καθώς και το δικαίωμα της υπεράσπισης.

- 43) Όσον αφορά το περιβαλλοντικό δίκαιο, η παρούσα οδηγία λαμβάνει υπόψη τη σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΗΕ/ΗΕ) σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα («σύμβαση του Aarhus»).
- 44) Οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή [...] **η εξασφάλιση ότι καθιερώνεται σε όλα τα κράτη μέλη** ένας μηχανισμός αντιπροσωπευτικής αγωγής, **τόσο για ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης όσο και για μέτρα επανόρθωσης**, με σκοπό την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών ώστε να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ένωση και η [...] λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν επαρκώς από δράσεις που θα αναλάβουν αποκλειστικά τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω των διασυνοριακών επιπτώσεων των **παραβάσεων** [...], να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης. Συνεπώς, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- 45) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να επισυνάπτουν στην κοινοποίηση των εθνικών μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, όταν δικαιολογείται, και ένα ή περισσότερα έγγραφα που διευκρινίζουν τον δεσμό ανάμεσα στα στοιχεία μιας οδηγίας και στα αντίστοιχα τμήματα των εθνικών πράξεων μεταφοράς. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί ότι η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων είναι αιτιολογημένη.
- 46) Ενδείκνυται να προβλεφθούν κανόνες για τη χρονική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- 47) Επομένως, η οδηγία 2009/22/EK θα πρέπει να καταργηθεί,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Κεφάλαιο 1

Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες [...] με τους οποίους εξασφαλίζεται ότι είναι διαθέσιμες σε όλα τα κράτη μέλη αντιπροσωπευτικές αγωγές οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, παρέχοντας ταυτόχρονα [...] τις απαραίτητες εγγυήσεις για την αποφυγή καταχρηστικών πρακτικών προσφυγής στη δικαιοσύνη. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών έχουν ως στόχο την καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με βάση την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν σε ισχύ [...] διαδικαστικά μέσα [...] για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τουλάχιστον ένας μηχανισμός αντιπροσωπευτικών αγωγών συμμορφώνεται με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε αντιπροσωπευτικές αγωγές που ασκούνται κατά εμπόρων οι οποίοι παραβιάζουν τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου, όπως απαριθμούνται στο παράρτημα I **και όπως έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο**, με αποτέλεσμα να προκύπτει ή να ενδέχεται να προκύψει ζημία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών.
Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις πράξεις της ενωσιακής νομοθεσίας που απαριθμούνται στο παράρτημα I. Εφαρμόζεται σε εγχώριες και διασυνοριακές παραβάσεις, συμπεριλαμβανομένων και των παραβάσεων που έπαυσαν προτού κινηθεί ή ολοκληρωθεί η αντιπροσωπευτική αγωγή.
2. Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τους κανόνες που θεσπίζουν συμβατικά ή εξωσυμβατικά μέσα έννομης προστασίας τα οποία τίθενται στη διάθεση των καταναλωτών για τέτοιες παραβάσεις δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.
3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, και ιδίως τους κανόνες περί δικαιοδοσίας των δικαστηρίων, **αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων** και εφαρμοστέου δικαίου.

Άρθρο 3
Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για σκοπούς που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής [...] δραστηριότητας **του εν λόγω προσώπου**·
- 2) «έμπορος»: κάθε φυσικό πρόσωπο ή κάθε νομικό πρόσωπο, ιδιωτικό ή δημόσιο, το οποίο ενεργεί, μεταξύ άλλων μέσω οποιουδήποτε άλλου προσώπου που ενεργεί εξ ονόματος [...] ή για λογαριασμό [...] **του εν λόγω προσώπου**, για σκοπούς που αφορούν την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική [...] δραστηριότητα **του εν λόγω προσώπου**·

- 3) «συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών»: τα γενικά συμφέροντα[...] των [...] καταναλωτών και, ειδικότερα για τους σκοπούς των μέτρων επανόρθωσης, τα συμφέροντα μιας ομάδας καταναλωτών·
- 4) «αντιπροσωπευτική αγωγή»: αγωγή για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών [...] η οποία ασκείται από νομιμοποιούμενο φορέα με σκοπό τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου παράλειψης ή μέτρου επανόρθωσης ή αμφότερων·
- (4α) «εγγώρια αντιπροσωπευτική αγωγή»: αντιπροσωπευτική αγωγή που ασκείται από νομιμοποιούμενο φορέα στο κράτος μέλος στο οποίο έχει οριστεί ο νομιμοποιούμενος φορέας·
- (4β) «διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή»: αντιπροσωπευτική αγωγή που ασκείται από νομιμοποιούμενο φορέα σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο έχει οριστεί ο νομιμοποιούμενος φορέας·
- 5) «πρακτική»: κάθε πράξη ή παράλειψη ενός εμπόρου·
- 6) «τελεσίδικη απόφαση»: απόφαση δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής κράτους μέλους η οποία δεν υπόκειται ή δεν μπορεί να υπόκειται πλέον [...] σε αναθεώρηση με τακτικά ένδικα μέσα.

Κεφάλαιο 2

Αντιπροσωπευτικές αγωγές

Άρθρο 4

Νομιμοποιούμενοι φορείς για τον σκοπό εγγώριων αντιπροσωπευτικών αγωγών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δυνατότητα άσκησης εγγώριων αντιπροσωπευτικών αγωγών από τους νομιμοποιούμενους φορείς οι οποίοι, κατόπιν αιτήματός τους, ορίζονται από τα κράτη μέλη [...] για τον σκοπό αυτό [...].

[...]

[...]

2. [...]
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι επιλέξιμοι να αιτηθούν του καθεστώτος νομιμοποιούμενου φορέα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία είναι ιδίως οι οργανώσεις καταναλωτών [...], συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που εκπροσωπούν καταναλωτές από περισσότερα από ένα κράτη μέλη. [...]
4. [...]
- 4α. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν δημόσιους φορείς ως νομιμοποιούμενους φορείς.**
- 4β. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν έναν νομιμοποιούμενο φορέα, κατόπιν αιτήματός του, ad hoc για τον σκοπό συγκεκριμένης αντιπροσωπευτικής αγωγής.**
- 4γ. Οι πληροφορίες σχετικά με τους νομιμοποιούμενους φορείς που έχουν ορισθεί εκ των προτέρων για τους σκοπούς οποιασδήποτε αντιπροσωπευτικής αγωγής καθίστανται διαθέσιμες στο κοινό.**
5. [...]

Άρθρο 4α

Ορισμός των νομιμοποιούμενων φορέων για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι επιλέξιμοι να αιτηθούν του καθεστώτος νομιμοποιούμενου φορέα για τον σκοπό διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών είναι ιδίως οργανώσεις καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που εκπροσωπούν μέλη από περισσότερα από ένα κράτη μέλη.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν δημόσιους φορείς ως νομιμοποιούμενους φορείς για τον σκοπό των διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, τα κράτη μέλη ορίζουν φορέα, κατόπιν αιτήματός του, ως νομιμοποιούμενο φορέα για τον σκοπό διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών, αν πληροί όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) είναι νομικό πρόσωπο που συστάθηκε δεόντως, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους ορισμού, δεκαοκτώ μήνες πριν από την αίτηση ορισμού και μπορεί να αποδείξει δώδεκα μήνες πραγματικής δημόσιας δραστηριότητας για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών·
- β) σύμφωνα με τον καταστατικό σκοπό του, έχει έννομο συμφέρον να προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών, όπως προβλέπεται από το ενωσιακό δίκαιο που καλύπτει η παρούσα οδηγία·
- γ) έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα·
- γα) κατέχει γνώσεις και δεξιότητες στο πεδίο της δραστηριότητάς του, οι οποίες είναι αναγκαίες για την άσκηση διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών στον τομέα αυτόν·
- γαα) διαθέτει οικονομική ευρωστία και σταθερότητα·
- γβ) δεν επηρεάζεται από πρόσωπα, πλην των καταναλωτών, που έχουν οικονομικό συμφέρον για την άσκηση τυχόν αντιπροσωπευτικών αγωγών, ιδίως από εμπόρους, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση χρηματοδότησης από τρίτους, και διαθέτει διαδικασίες για να προλαμβάνει τέτοιου είδους επιρροή·
- γγ) δημοσιοποιεί με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως στον ιστότοπό του, πληροφορίες σχετικά με τα προαναφερόμενα κριτήρια και πληροφορίες σχετικά με την πηγή χρηματοδότησης της δραστηριότητάς του γενικά.

3α. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν κανόνες για τον περιορισμό του δικαιώματος ενός νομιμοποιούμενου φορέα να ασκήσει αντιπροσωπευτική αγωγή στον τομέα δραστηριότητας του εν λόγω φορέα.

3β. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κατάλογο των νομιμοποιούμενων φορέων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, συμπεριλαμβανομένων του ονόματος και του σκοπού των εν λόγω νομιμοποιούμενων φορέων, καθώς και τους πιθανούς περιορισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3α, το αργότερο στις... [ένα έτος μετά την ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο] και όποτε επέρχονται αλλαγές στον εν λόγω κατάλογο. Τα κράτη μέλη θέτουν τον εν λόγω κατάλογο στη διάθεση του κοινού.

Η Επιτροπή δημοσιοποιεί συγκεντρωτικό κατάλογο των εν λόγω νομιμοποιούμενων φορέων. Ο κατάλογος επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και όποτε ανακοινώνονται στην Επιτροπή αλλαγές.

4. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τουλάχιστον ανά πενταετία κατά πόσον οι νομιμοποιούμενοι φορείς εξακολουθούν να συμμορφώνονται με τα κριτήρια που απαριθμούνται στην παράγραφο 3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο νομιμοποιούμενος φορέας χάνει το καθεστώς του ως νομιμοποιούμενου φορέα αν παύσει να συμμορφώνεται με ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια.

5. Αν κράτος μέλος ή η Επιτροπή εγείρει ανησυχίες όσον αφορά τη συμμόρφωση νομιμοποιούμενου φορέα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 3, το κράτος μέλος που όρισε τον εν λόγω φορέα διερευνά τις ανησυχίες και, κατά περίπτωση, ανακαλεί τον ορισμό αν δεν υπάρχει συμμόρφωση με ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια.

6. Τα κράτη μέλη ορίζουν εθνικά σημεία επαφής για τους σκοπούς της παραγράφου 5 και κοινοποιούν στην Επιτροπή το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας των εν λόγω σημείων επαφής. Η Επιτροπή καταρτίζει κατάλογο των ορισθέντων σημείων επαφής και θέτει τον κατάλογο αυτόν στη διάθεση των κρατών μελών.

Άρθρο 4β
Άσκηση διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη δυνατότητα άσκησης διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών στα δικαστήρια ή τις διοικητικές αρχές τους από τους νομιμοποιούμενους φορείς που έχουν οριστεί για τον σκοπό των εν λόγω αντιπροσωπευτικών αγωγών σε άλλο κράτος μέλος.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι σε περίπτωση που η εικαζόμενη παράβαση επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει καταναλωτές από διαφορετικά κράτη μέλη, η αντιπροσωπευτική αγωγή μπορεί να ασκηθεί σε αρμόδιο δικαστήριο ή σε αρμόδια διοικητική αρχή κράτους μέλους από διάφορους νομιμοποιούμενους φορείς διαφορετικών κρατών μελών, οι οποίοι ενεργούν από κοινού για την προστασία του συλλογικού συμφέροντος καταναλωτών που προέρχονται από διαφορετικά κράτη μέλη.
3. Τα δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές δέχονται τον κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 4α παράγραφος 3β ως απόδειξη της νομικής ικανότητας του νομιμοποιούμενου φορέα να ασκήσει διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή, με επιφύλαξη του δικαιώματός τους να εξετάσουν κατά πόσον ο καταστατικός σκοπός του νομιμοποιούμενου φορέα δικαιολογεί την αγωγή στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν κανόνες σύμφωνα με τους οποίους τα οικεία δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές έχουν την αρμοδιότητα να εξετάσουν αν ο νομιμοποιούμενος φορέας που ασκεί διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή για επανόρθωση χρηματοδοτείται από τρίτο που έχει οικονομικό συμφέρον από την έκβαση της αγωγής και, εφόσον αυτό ισχύει, να απορρίψουν τη νομική ικανότητα του νομιμοποιούμενου φορέα όσον αφορά τη συγκεκριμένη διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή.
4. Κατά την άσκηση διασυνοριακής αντιπροσωπευτικής αγωγής, ο νομιμοποιούμενος φορέας επιβεβαιώνει στο δικαστήριο ή στη διοικητική αρχή, ενώπιον του(της) οποίου(-ας) ασκείται η αγωγή, ότι συμμορφώνεται με τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4α παράγραφος 3. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή έχει την αρμοδιότητα να εξετάσει τη συμμόρφωση με τα κριτήρια, σε περίπτωση που υπάρχουν βάσιμες ανησυχίες ως προς αυτό.

- 5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 σχετικά με τη συμμόρφωση με τα κριτήρια δεν είναι αληθείς. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής να απορρίψει την αγωγή. Ωστόσο, η απόρριψη αυτή δεν επηρεάζει τα δικαιώματα των καταναλωτών τους οποίους αφορά η αγωγή.**
- 6. Τα δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές ενώπιον των οποίων ασκείται η αγωγή αξιολογούν το παραδεκτό συγκεκριμένης διασυνοριακής αντιπροσωπευτικής αγωγής σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.**

Άρθρο 5
Αντιπροσωπευτικές αγωγές [...]

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δυνατότητα άσκησης αντιπροσωπευτικών αγωγών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών από τους νομιμοποιούμενους φορείς **σύμφωνα με το άρθρο 2 [...]**.

Κατά την άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής, ο νομιμοποιούμενος φορέας παρέχει στο δικαστήριο ή στη διοικητική αρχή επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς έχουν το δικαίωμα [...] να ζητήσουν [...], **κατά περίπτωση, τουλάχιστον** τα ακόλουθα μέτρα:
- α) [...] ασφαλιστικά [...] μέτρα παράλειψης [...].
- β) [...]

(βα) μέτρα επανόρθωσης.

[...]

3. [...]

4. [...] Τα κράτη μέλη [...] **μπορούν να παρέχουν τη δυνατότητα** [...] στους νομιμοποιούμενους φορείς [...] να ζητήσουν, **κατά περίπτωση,** τα μέτρα [...] που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στο πλαίσιο μίας ενιαίας αντιπροσωπευτικής αγωγής. **Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι τα μέτρα αυτά εκδίδονται στο πλαίσιο ενιαίας απόφασης.**

4α. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής, τα συμφέροντα των καταναλωτών αντιπροσωπεύονται από νομιμοποιούμενους φορείς και ότι οι φορείς έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαδίκου. Οι καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή μπορούν να επωφελούνται από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή επιβαρύνονται με δικαστικά έξοδα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν κανόνες που επιτρέπουν περιορισμένα τέλη συμμετοχής ή παρόμοιες χρεώσεις συμμετοχής.

Άρθρο 5α
Ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης

1. Τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο α) είναι:

- α) προσωρινό μέτρο για την παύση ή, όπου αρμόζει, την απαγόρευση πρακτικής η οποία θεωρείται ότι συνιστά παράβαση·
- β) οριστικό μέτρο για την παύση ή, όπου αρμόζει, την απαγόρευση πρακτικής η οποία συνιστά παράβαση.

1α. Το μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) μπορεί να περιλαμβάνει, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο:

- α) μέτρο με το οποίο κρίνεται ότι η πρακτική συνιστά παράβαση·
- β) υποχρέωση δημοσίευσης της απόφασης για το μέτρο εν όλω ή εν μέρει, με τη μορφή που κρίνεται κατάλληλη, ή δημοσίευση διορθωτικής δήλωσης.

2. Ο νομιμοποιούμενος φορέας δεν υποχρεούται να αποδείξει την πραγματική ζημία ή βλάβη των μεμονωμένων καταναλωτών που θίγονται από παράβαση ούτε την πρόθεση ή αμέλεια του εμπόρου, όταν επιδιώκει την έκδοση ασφαλιστικού μέτρου παράλειψης. Δεν απαιτείται από τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή με την οποία ζητείται ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης να συμμετέχουν στην εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν διατάξεις εθνικού δικαίου βάσει των οποίων ένας νομιμοποιούμενος φορέας μπορεί να ζητήσει τα ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) μόνον αφού έχει επιχειρήσει να επιτύχει την παύση της παράβασης σε διαβούλευση με τον έμπορο. Εάν ο έμπορος, μετά την παραλαβή της αίτησης διαβούλευσης, δεν παύσει την παράβαση εντός δύο εβδομάδων, ο νομιμοποιούμενος φορέας μπορεί να ασκήσει αντιπροσωπευτική αγωγή για ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις σχετικές διατάξεις του εθνικού τους δικαίου. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες αυτές είναι προσβάσιμες στο κοινό.

Άρθρο 5β
Μέτρα επανόρθωσης

1. Ένα μέτρο επανόρθωσης υποχρεώνει τον έμπορο να παράσχει στους ενδιαφερόμενους καταναλωτές μέσα έννομης προστασίας όπως αποζημίωση, επισκευή, αντικατάσταση, μείωση του τιμήματος, καταγγελία της σύμβασης ή επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος, κατά περίπτωση και σύμφωνα με την ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία.
2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τον τρόπο και το στάδιο κατά το οποίο οι μεμονωμένοι καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή μπορούν να εκφράσουν ρητά ή σιωπηρά τη βούλησή τους, εντός της κατάλληλης προθεσμίας αφού ασκηθεί η εν λόγω αγωγή, να εκπροσωπούνται ή να μην εκπροσωπούνται από τον νομιμοποιούμενο φορέα στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής για μέτρα επανόρθωσης και να δεσμεύονται από το αποτέλεσμα της αγωγής.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι μεμονωμένοι καταναλωτές, οι οποίοι δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο κράτος μέλος του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής ενώπιον του(της) οποίου(-ας) ασκείται η αντιπροσωπευτική αγωγή, υποχρεούνται να εκφράσουν ρητά τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν στην εν λόγω αγωγή, ώστε να δεσμευθούν από το αποτέλεσμα αυτής.
- 3α. Οι καταναλωτές που έχουν εκφράσει ρητώς ή σιωπηρώς τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής δεν μπορούν να εκπροσωπηθούν σε άλλες αντιπροσωπευτικές αγωγές ούτε να ασκήσουν ατομική αγωγή με το ίδιο αντικείμενο και κατά του ίδιου εμπόρου.

4. Εάν το μέτρο επανόρθωσης δεν προσδιορίζει μεμονωμένους καταναλωτές που δικαιούνται να επωφεληθούν από τα μέσα έννομης προστασίας που προβλέπονται σε αυτό, περιγράφει τουλάχιστον την ομάδα των καταναλωτών που δικαιούνται να επωφεληθούν από τα εν λόγω μέσα έννομης προστασίας.
5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το μέτρο επανόρθωσης παρέχει στους καταναλωτές το δικαίωμα να επιδιώξουν αποκατάσταση των ζημιών χωρίς να είναι αναγκαία η άσκηση χωριστής αγωγής.
6. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ή διατηρούν κανόνες σχετικά με τις προθεσμίες εντός των οποίων οι μεμονωμένοι καταναλωτές μπορούν να επωφελούνται από τα μέτρα επανόρθωσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τον προορισμό τυχόν εκκρεμών κεφαλαίων επανόρθωσης που δεν ανακτήθηκαν εντός των καθορισμένων προθεσμιών.
7. Τα μέσα έννομης προστασίας που παρέχονται μέσω μέτρων επανόρθωσης στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής δεν θίγουν τυχόν πρόσθετα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους οι καταναλωτές δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της εν λόγω αντιπροσωπευτικής αγωγής.
8. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς είναι σε θέση να ασκούν αντιπροσωπευτικές αγωγές για μέτρα επανόρθωσης χωρίς την προϋπόθεση προηγούμενης διαπίστωσης παράβασης από δικαστήριο ή διοικητική αρχή μέσω χωριστής διαδικασίας.

Άρθρο 6
[...]

[...]

Αρθρο 7
[...]

Άρθρο 8
Διακανονισμοί για επανόρθωση

1. [...]
2. **Προκειμένου να εγκριθεί ένας διακανονισμός**, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι [...], στα πλαίσια αντιπροσωπευτικής αγωγής[...] **για τη λήψη μέτρων επανόρθωσης:**
 - α) ο νομιμοποιούμενος φορέας και ο έμπορος μπορούν από κοινού να προτείνουν στο δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή διακανονισμό αναφορικά με την επανόρθωση των καταναλωτών· ή**
 - β)** το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή δύναται να καλέσει τον νομιμοποιούμενο φορέα και τον [...] **έμπορο**, αφού έχει διαβουλευθεί μαζί τους, να καταλήξουν σε διακανονισμό σχετικά με την επανόρθωση εντός ορισμένης εύλογης προθεσμίας.
3. [...]

4. Οι διακανονισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο [...] 2 [...] υπόκεινται στον έλεγχο του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής. Το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή αξιολογεί [...] κατά πόσον πρέπει να αρνηθεί να εγκρίνει διακανονισμό που αντιβαίνει στην υποχρεωτική εθνική νομοθεσία, ή περιλαμβάνει όρους που δεν μπορούν να εφαρμοστούν, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα όλων των μερών, [...] και ιδίως εκείνα των οικείων καταναλωτών. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν κανόνες που επιτρέπουν στο δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή να αρνείται την έγκριση διακανονισμού, εφόσον αυτός είναι καταχρηστικός.
5. Εάν δεν εγκριθεί ο διακανονισμός [...], το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή συνεχίζουν να εκδικάζουν την αντιπροσωπευτική αγωγή.
6. Τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν κανόνες βάσει των οποίων παρέχεται η δυνατότητα σε μεμονωμένους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή και ο μεταγενέστερος διακανονισμός να δεχθούν ή να αρνηθούν να δεσμευτούν από τους διακανονισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο [...] 2 [...]. Τα [...] μέσα έννομης προστασίας που επιτυγχάνονται μέσω εγκεκριμένου διακανονισμού σύμφωνα με την παράγραφο 4 δεν θίγουν οιαδήποτε επιπλέον [...] μέσα έννομης προστασίας [...] που διατίθενται δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου και τα οποία δεν υπήρξαν αντικείμενο του εν λόγω διακανονισμού.

Άρθρο 9

Ενημέρωση σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές

0. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές τους οποίους αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή για μέτρο επανόρθωσης έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται εγκαίρως και με κατάλληλα μέσα για την αγωγή, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να ασκούν τα δικαιώματά τους που αναφέρονται στο άρθρο 5β παράγραφος 2.

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή επιβάλλει στον [...] έμπορο την υποχρέωση να ενημερώσει με δικά του έξοδα [...] τους καταναλωτές που αφορά η αγωγή σχετικά με τις τελικές αποφάσεις οι οποίες προβλέπουν τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο[...] 5 [...], καθώς και σχετικά με τους εγκεκριμένους διακανονισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 8, με μέσα κατάλληλα για τη συγκεκριμένη υπόθεση και εντός καθορισμένων προθεσμιών, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της χωριστής κοινοποίησης σε όλους τους οικείους καταναλωτές. Αυτό δεν ισχύει, εάν οι οικείοι καταναλωτές ενημερωθούν για την τελική απόφαση ή τον εγκεκριμένο διακανονισμό με άλλον τρόπο. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν κανόνες σύμφωνα με τους οποίους η υποχρέωση αυτή εξαρτάται από το αίτημα του νομιμοποιούμενου φορέα.

1α. Εάν οι νομιμοποιούμενοι φορείς υποχρεούνται να ενημερώνουν τους οικείους καταναλωτές για μια αγωγή, η σχετική απαιτούμενη δαπάνη μπορεί να ανακτηθεί από τον έμπορο, εάν η αγωγή ευδοκιμήσει.

Το πρώτο εδάφιο ισχύει, τηρουμένων των αναλογιών, για τελικές αποφάσεις.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 0 και 1 περιλαμβάνουν, σε κατανοητή γλώσσα, την επεξήγηση του αντικειμένου της αντιπροσωπευτικής αγωγής, τις έννομες συνέπειές της και, ενδεχομένως, τα επακόλουθα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τους οικείους καταναλωτές.

Άρθρο 10

Συνέπειες των τελικών αποφάσεων

[...] Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι μια τελική απόφαση δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής οποιουδήποτε κράτους μέλους που διαπιστώνει παράβαση η οποία ζημιώνει τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών [...], [...] μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως [...] απόδειξη ύπαρξης της εν λόγω παράβασης για τους σκοπούς κάθε άλλης αγωγής με την οποία ζητείται επανόρθωση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών εναντίον του ίδιου εμπόρου για την ίδια παράβαση, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων.

[...]

Άρθρο 11
[...]Προθεσμίες παραγραφής

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι [...] μια εκκρεμής αντιπροσωπευτική αγωγή με την οποία ζητείται ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης όπως αναφέρεται στο άρθρο 5α αναστέλλει ή διακόπτει τις ισχύουσες προθεσμίες παραγραφής ως προς τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αγωγή, έτσι ώστε οι εν λόγω καταναλωτές να μην εμποδίζονται να ασκήσουν μεταγενέστερα αγωγή για επανόρθωση που αφορά την εικαζόμενη παράβαση λόγω της λήξης των προθεσμιών παραγραφής κατά τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για τα εν λόγω ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι μια εκκρεμής αντιπροσωπευτική αγωγή με την οποία ζητείται μέτρο επανόρθωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5β παράγραφος 1, αναστέλλει ή διακόπτει τις ισχύουσες περιόδους παραγραφής ως προς τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η εν λόγω αγωγή.

Άρθρο 12
Διαδικαστική ταχύτητα

1. Τα κράτη μέλη [...] διασφαλίζουν ότι οι αντιπροσωπευτικές αγωγές με τις οποίες ζητούνται ασφαλιστικά μέτρα παράλειψης όπως αναφέρεται στο άρθρο 5α [...] αντιμετωπίζονται με τη δέουσα ταχύτητα.
2. Οι αντιπροσωπευτικές αγωγές με τις οποίες ζητούνται προσωρινά μέτρα για την παύση ή, κατά περίπτωση, για την απαγόρευση πρακτικής που θεωρείται ότι αποτελεί παράβαση, [...] όπως αναφέρεται στο άρθρο 5[...] α παράγραφος 1 εδάφιο α), εξετάζονται, εφόσον ενδείκνυται, με [...] [...] συνοπτική διαδικασία.

Άρθρο 13
Δημοσιοποίηση αποδεικτικών στοιχείων

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, κατόπιν αιτήματος νομιμοποιούμενου φορέα που έχει υποβάλει λογικώς διαθέσιμα [...] αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία επαρκούν για την υποστήριξη της αντιπροσωπευτικής αγωγής, και έχει υποδείξει αποδεικτικά στοιχεία που εμπίπτουν στον έλεγχο του εναγομένου ή τρίτου μέρους, το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή μπορεί να διατάξει, σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, την υποβολή αυτών των στοιχείων από τον εναγόμενο ή τρίτο μέρος, υπό την επιφύλαξη των εφαρμοστέων ενωσιακών και εθνικών κανόνων περί εμπιστευτικότητας και αναλογικότητας. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές μπορούν, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου, να διατάσσουν επίσης τον ενάγοντα ή τρίτο να κοινοποιήσει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες.

Άρθρο 14
Ποινές

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν [...] κανόνες [...] που διασφαλίζουν τη δυνατότητα επιβολής ποινής σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή άρνησης συμμόρφωσης προς ασφαλιστικό μέτρο παράλειψης που αναφέρεται στο άρθρο 5α παράγραφος 1 ή στο άρθρο 5α παράγραφος 1α στοιχείο β) ή προς υποχρεώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 9 παράγραφος 1 και 13. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν [...] την επιβολή των κανόνων αυτών. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι κυρώσεις μπορούν να έχουν τη μορφή προστίμων.
3. [...]
4. [...]

Άρθρο 15
Υποστήριξη των νομιμοποιούμενων φορέων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν [...] μέτρα που αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν ότι η δικαστική δαπάνη που σχετίζεται με αντιπροσωπευτικές αγωγές δεν [...] καθίσταται ανυπέρβλητο εμπόδιο [...] που αποτρέπει τους νομιμοποιημένους φορείς [...] να ασκούν αποτελεσματικά το δικαίωμά τους να ζητήσουν τη λήψη μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο [...] 5 [...].

2. [...]
3. [...] **Η** Επιτροπή υποστηρίζει και διευκολύνει τη συνεργασία των νομιμοποιούμενων φορέων και την ανταλλαγή και διάχυση πληροφοριών περί [...] βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών [...] όσον αφορά την επίλυση [...] παραβάσεων.

Άρθρο 16
[...]

[...]

Κεφάλαιο 3

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 17 **Κατάργηση**

Η οδηγία 2009/22/EK καταργείται από [την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της παρούσας οδηγίας] με την επιφύλαξη του άρθρου 20 παράγραφος 2.

Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα II.

Άρθρο 18 **Παρακολούθηση και αξιολόγηση**

1. Το νωρίτερο 5 έτη από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις κύριες διαπιστώσεις της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Η αξιολόγηση διενεργείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Στην έκθεση, η Επιτροπή αξιολογεί ιδίως το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας που ορίζεται στο άρθρο 2 και στο παράρτημα I, καθώς και τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας σε διασυνοριακές καταστάσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ασφάλεια δικαίου.

2. Το αργότερο ένα έτος από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον οι κανόνες που ισχύουν στον τομέα των δικαιωμάτων των επιβατών αεροπορικών και σιδηροδρομικών γραμμών προσφέρουν επαρκές επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών, συγκρίσιμο με το επίπεδο που προβλέπεται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Αν διαπιστωθεί ότι τα επίπεδα προστασίας είναι συγκρίσιμα, η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις, οι οποίες δύνανται ιδίως να αφορούν την αφαίρεση των πράξεων οι οποίες αναφέρονται στα σημεία 10 και 15 του παραρτήματος Ι από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.
3. Τα κράτη μέλη παρέχουν σε ετήσια βάση στην Επιτροπή, για πρώτη φορά το αργότερο 4 έτη από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τις ακόλουθες πληροφορίες, που είναι απαραίτητες για την εκπόνηση της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1:
- α) τον αριθμό και το είδος των αντιπροσωπευτικών αγωγών [...] που έχουν ολοκληρωθεί από δικαστήρια ή διοικητικές αρχές τους·
 - β) [...]
 - γ) το είδος [...] των παραβάσεων [...] και τους διαδίκους των αντιπροσωπευτικών αγωγών[...] ·
 - δ) [...]
 - ε) τα αποτελέσματα των αντιπροσωπευτικών αγωγών.
 - στ) [...]

Άρθρο 19
Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο μέχρι [...] **30** μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας], τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις εν λόγω διατάξεις από [...] **12** μήνες μετά την λήξη της προθεσμίας μεταφοράς].

Οι διατάξεις αυτές, όταν εκδίδονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 20
Μεταβατικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις μεταφοράς της παρούσας οδηγίας σε [...] αγωγές που [...] ασκούνται την ή μετά την [ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας].
2. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις μεταφοράς της οδηγίας 2009/22/EK σε αγωγές που ασκούνται πριν από την [ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας].

2α. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις σχετικά με την αναστολή ή τη διακοπή των προθεσμιών παραγραφής για τη μεταφορά του άρθρου 11 εφαρμόζονται μόνον στις αγωγές επανόρθωσης που βασίζονται σε παραβάσεις που σημειώθηκαν κατά ή μετά την [ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας]. Αυτό δεν αποκλείει την εφαρμογή διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με αναστολή ή διακοπή των προθεσμιών παραγραφής που εφαρμόζοταν ήδη πριν την [ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας] για αξιώσεις αποζημίωσης που βασίζονται σε παραβάσεις που σημειώθηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή.

Άρθρο 21
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 22
Παραλήπτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

A – Γενική νομοθεσία περί καταναλωτών

- 1) Οδηγία 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (ΕΕ L 210 της 7.8.1985, σ. 29–33).
- 2) Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29).
- 4) Οδηγία 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών (ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12).
- (4α) Οδηγία (ΕΕ) 2019/770 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών (ΕΕ L 136, της 22.5.2019, σ. 1-27).**
- (4β) Οδηγία (ΕΕ) 2019/771 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ, και την κατάργηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ (ΕΕ L 136 της 22.5.2019, σ. 28-50).**
- (4γ) Οδηγία 2001/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων (ΕΕ L 11 της 15.1.2002, σ. 4–17): άρθρα 3 και 5.**
- 11) Οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22).
- 13) Οδηγία 2006/114/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 21)[...] .
- 14) Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36): **άρθρα 20 και 22.**

- 35) Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64).
- 59) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2018/302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2018, για την αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού και άλλων μορφών διακρίσεων με βάση την ιθαγένεια, τον τόπο διαμονής ή τον τόπο εγκατάστασης των πελατών στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και (ΕΕ) 2017/2394 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (ΕΕ L 60 της 2.3.2018, σ. 1): **άρθρα 3 – 5**.

Β –Πληροφορίες και επισήμανση των προϊόντων

- 3) Οδηγία 98/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, περί της προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά την αναγραφή των τιμών των προϊόντων που προσφέρονται στους καταναλωτές (ΕΕ L 80 της 18.3.1998, σ. 27).
- 18) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1–1355): **άρθρα 1 – 35**.
- 26) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1222/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με τη σήμανση των ελαστικών επισώτρων αναφορικά με την εξοικονόμηση καυσίμου και άλλες ουσιώδεις παραμέτρους (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 46–58): **άρθρα 4 – 6**.
- 30) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel) (ΕΕ L 27 της 30.1.2010, σ. 1–19): **άρθρα 9 - 10**.

- 36) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 και την κατάργηση της οδηγίας 87/250/ΕΟΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της οδηγίας 1999/10/ΕΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών της Επιτροπής 2002/67/ΕΚ και 2008/5/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 608/2004 της Επιτροπής (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 18–63).
- 58) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1369 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2017, σχετικά με τον καθορισμό ενός πλαισίου για την ενεργειακή σήμανση και για την κατάργηση της οδηγίας 2010/30/ΕΕ (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 1–23): **άρθρα 3 – 6.**

Γ – Δικαιώματα των επιβατών

(10-α) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2027/97 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1997, για την ευθύνη των αερομεταφορέων όσον αφορά την αεροπορική μεταφορά επιβατών και των αποσκευών τους (ΕΕ L 285 της 17.10.1997, σ. 1 –3).

- 10) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (ΕΕ L 46 της 17.2.2004, σ. 1).
- 12) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικά (ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 1).
- 15) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 14).

- 17) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 31.10.2008, σ. 3): άρθρο [...] 23[...].

(17α) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 392/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την ευθύνη των μεταφορέων που εκτελούν θαλάσσιες μεταφορές επιβατών, σε περίπτωση ατυχήματος (ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 24-46).

- 31) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τα δικαιώματα των επιβατών στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 1).
- 32) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 181/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 1).

Δ – Τουρισμός

- 19) Οδηγία 2008/122/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιανουαρίου 2009, για την προστασία των καταναλωτών ως προς ορισμένες πτυχές των συμβάσεων χρονομεριστικής μίσθωσης, μακροπρόθεσμων προϊόντων διακοπών, μεταπώλησης και ανταλλαγής (ΕΕ L 33 της 3.2.2009, σ. 10).
- 47) Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1).

E – Υγεία

6) Οδηγία 2001/83/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση (EE L 311 της 28.11.2001, σ. 67): άρθρα 86–**90, 98 και** 100.

(6α) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για τα καλλυντικά προϊόντα (αναδιατύπωση) (EE L 342 της 22.12.2009, σ. 59-209): άρθρα 3-8 και 19-21.

33) [...]

(33α) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/745 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2017, για τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/83/EK, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1223/2009 και για την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 90/385/ΕΟΚ και 93/42/ΕΟΚ: Κεφάλαιο II.

(33β) Κανονισμός 2017/746 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2017, για τα in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα και για την κατάργηση της οδηγίας 98/79/EK και της απόφασης 2010/227/ΕΕ της Επιτροπής: Κεφάλαιο II.

ΣΤ – Ηλεκτρονικό εμπόριο και υπηρεσίες

- 5) Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1): **άρθρα 5–7, 10 και 11.**
- 28) Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ L 95 της 15.4.2010, σ. 1): **άρθρα 9–11, [...] 19–26 και 28β.**
- 55) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1128 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για τη διασυννοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 168 της 30.6.2017, σ. 1).

Ζ – Τηλεπικοινωνίες

- 7) Οδηγία 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51–77): **άρθρο 10 και Κεφάλαιο IV.**

(7α) Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Αναδιατύπωση)(ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36-214): άρθρα 88, 98 – 116 και παραρτήματα VI και VIII.

- 38) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 531/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2012, για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης (ΕΕ L 172 της 30.6.2012, σ. 10–35).

- 51) Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2120 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και τα τέλη λιανικής για τις ρυθμιζόμενες ενδοενοσιακές επικοινωνίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ [...]και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 [...] (ΕΕ L 310 της 26.11.2015, σ.1–18).

Η – Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

- 8) Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37): άρθρα 4 – 8 και 13.
- 53) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1–88).

Θ – Αγορά ενέργειας

- 20) Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55–93): άρθρο 3 και παράρτημα Ι.
- 21) Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94–136): άρθρο 3 και παράρτημα Ι.

I – Ενεργειακή απόδοση

- 25) Οδηγία 2009/125/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα (ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10–35): **άρθρο 14 και παράρτημα I**.
- 29) [...]
- 39) Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/EK και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/EK και 2006/32/EK (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1–56): **άρθρα 9–11α**.

ΙΑ – Επίλυση διαφορών

- 40) Οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 63): **άρθρο 13**.
- 41) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 524/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (κανονισμός για την ΗΕΚΔ) (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 1): **άρθρο 14**.

ΙΒ – Γενικές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

- 9) Οδηγία 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2002, σχετικά με την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές (ΕΕ L 271 της 9.10.2002, σ. 16).
- 16) Οδηγία 2008/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 133 της 22.5.2008, σ. 66).

- 23) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 924/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τις διασυνοριακές πληρωμές στην Κοινότητα και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2560/2001 (ΕΕ L 266 της 9.10.2009, σ. 11–18).
- 24) Οδηγία 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/ΕΚ (ΕΕ L 267 της 10.10.2009, σ. 7–17).
- 37) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009 (ΕΕ L 94 της 30.3.2012, σ. 22–37).

- 44) Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 (ΕΕ L 60 της 28.2.2014, σ. 34)[...] .
- 46) Οδηγία 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 214)[...] .
- 50) Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ, 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ (ΕΕ L 337 της 23.12.2015, σ. 35-127).

ΙΓ – Επενδυτικές υπηρεσίες

- 22) Οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 32–96).
- 34) Οδηγία 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2011 σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και για την τροποποίηση των οδηγιών 2003/41/ΕΚ και 2009/65/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 (ΕΕ L 174 της 1.7.2011, σ. 1–73).
- 42) [...]

- 43) [...]
- 45) Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349–496): **άρθρα 23–29.**
- 48) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIP) (ΕΕ L 352 της 9.12.2014, σ. 1–23).
- 49) Κανονισμός (ΕΕ) 2015/760 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, σχετικά με τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια (ΕΕ L 123 της 19.5.2015, σ. 98–121).
- 56) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1129 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή κατά την εισαγωγή κινητών αξιών προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 2003/71/ΕΚ (ΕΕ L 168 της 30.6.2017, σ. 12–82).
- 57) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1131 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για τα αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς (ΕΕ L 169 της 30.6.2017, σ. 8–45).

ΙΑ – Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες

- 27) Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ) (ΕΕ L 335 της 17.12.2009, σ. 1–155): **άρθρα 183–186.**
- 52) Οδηγία (ΕΕ) 2016/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2016, σχετικά με τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 26 της 2.2.2016, σ. 19–59): **άρθρα 17–24 και 28–30.**

54) [...]
